ANT

Haftalık Dergi • 9 Aralık 1969 • Sayı 154 • 125 Kuruş

NATO'DA Türkiye halklarını imha kararı

ZAM

30 *kasım* | **1** *aralık* | **2** *aralık* | **3** *aralık*

HAFTANIN NOTLARI

«Türk Milliyetçiliği»

■ **Amerika Birleşik Devletleri Dışişleri Bakanı Yakındoğu Yardımcısı Joseph Sisco, Senato Tahsis Komisyonu'nda yaptığı konuşmada, «Türk milliyetçiliği ve onunla birlikte Türkiye'nin sadece bir yabancı ülkeye dayanmama arzusu gittikçe gelişmektedir. Bu makul bir gelişmedir. Türkiye'de mevcut serbest münakaşa ortamı gerisinde Amerika Birleşik Devletleri'nin çeşitli çevrelerin hücumuna maruz kalması da anlaşılmaz bir şey değildir. Bununla birlikte son genel seçimlerde, demokratik seçimler neticesinde eski hükümetin tekrar büyük bir çoğunlukla iktidara gelmesi, gerçek iki parti sisteminin yerleşmekte olduğunun işareti sayılabilir. Türkiye Amerika Birleşik Devletleriyle dostane ilişkilerini devam ettirmektedir. Münasebetlerimiz, esas itibariyle, sağlamdır.» demiştir. Sisco, ayrıca, Türk dış politikasının esasını NATO'nun teşkil ettiğini ve Türkiye'nin NATO vecibelerine sıkı sıkıya bağlı olduğunu da belirtmiş, Türkiye'ye askeri yardım yapılmasını istemiştir.**

Sıra Türkiye'de mi?

Son zamanlarda Türkiye'de gelişen işçi hareketleri ve işçilere karşı girişilen zorbalıklar, batı basınında da yankılar yaratmaktadır. Almanya'da yayınlanmakta olan sosyalist Link Gazetesi, Vehbi Koç'a ait Demir Döküm Fabrikası'ndaki grev ve çarpışma olaylarını yansıtarak, ANT'ın kapağında yayınlanan fotoğrafı basmış ve sormuştur: «Yunanistan'ın durumu yakında Türkiye'de mi?»

6. Filo geliyor!

■ **Her gelişi kanlı olaylara yol açan ve şiddetli tepkiler üzerine ziyaretlerine bir süreden beri ara verilen Amerikan Altıncı Filosu'nun yeniden Türkiye limanlarına sokulması için faaliyet başlamıştır. Filo'nun ocak veya şubat ayları içinde İstanbul'a muhakkak bir ziyarette bulunması, özellikle NATO çevreleri tarafından istenmektedir. Türkiye Genelkurmay Başkanlığı da, ziyaretin yapılmasında gereklilik duymakta, ancak Amerikan Büyükelçiliği tereddüt göstererek, «Altıncı Filo'nun İstanbul'a gelişi ortalığı karıştırmaktan ve sol'u birleştirmekten başka bir işe yaramayacaktır» demektedir. Ziyaret konusunda son söz Türkiye Hükümeti'ne ait bulunmaktadır.**

Akademi'de Skandal

■ İstanbul'da Devlet Güzel Sanatlar Akademisi'nde yedi Avusturya'lı ressamın açtığı «Aşkın Yarattığı Harikalar» adlı resim sergisi devrimci öğrenciler arasında büyük tepki yaratmıştır. Seyirciyi tahrik veya şoke etmek amacıyla kadın - erkek ilişkilerini konu edinen sergiyi Akademi Öğrenci Derneği, Fikir Kulübü, Kitapçılık Kulübü ve Araştırma Derneği örgütleri protesto etmişlerdir. Sergi salonuna da, üzerinde «Bu sergiye kim izin verdi?», «Ulusal değer yargılarımızla çatışan bu sergiyi yeriyoruz», «Batı tükürse biz yalayacağız», «Kültür alışverişine evet, yozlaştırma emperyalizmini hayır» yazılı pankartlar asmışlardır. Geçenlerde yine Akademi'de akademi hocaları tarafından açılan ve dergimizde eleştirilen sergiden sonra, Avusturya'lı beatniklerin sergisi ikinci bir skandal olmuştur.

Çin'e açılan kapı

■ **Amerika'nın dümensuyundaki icazetli dış politika nedeniyle Çin Halk Cumhuriyeti'yle resmen ilişki kurulamamakla beraber, yoğun bir ticari faaliyet gösterilmektedir. İzmir Ticaret Odası bu konuda hazırladığı bir raporda, Çin'in Türkiye için iyi bir pazar olduğunu belirterek, Dış ticaret açığımızı kapatabilmemiz için Türkiye'nin doğu bloku ülkeleriyle, özellikle çok taraflı bir ticaret politikası güden kıt'a Çin'i ile ilişkilerini artırmakta büyük çıkarı vardır» demektedir. Aynı raporda açıklandığına göre, Türkiye'nin bu yılın ilk üç ayında Çin'e 769 bin dolarlık ihracatı ve 483 bin dolarlık ithalatı bulunmaktadır. Öte yandan, Çin Halk Cumhuriyeti'nin Avrupa kıtasındaki tek müttefiki olan ve Türkiye tarafından da resmen tanınmış bulunan Arnavutluk, dünyadaki ilk konsolosluğunu geçen hafta İstanbul'da açmıştır. Bu konsolosluğun, Çin ile Türkiye arasındaki ticari ilişkilerin geliştirilmesinde aktif rol oynayacağı tahmin edilmektedir.**

İngiltere Ortak Pazar'da

■ Ortak Pazar Zirve Konferansı uzun süreden beri sürdürdüğü inattan vazgeçerek nihayet İngiltere'ye kapıları açmıştır. La Haye'de toplantıda alınan karara göre, Altılar, muhtemelen önümüzdeki Temmuz'da İngiltere ile oturup konuşacaklar ve Kulüb'e girişin pazarlığını yapacaklardır. Bilindiği gibi İngiltere'nin Ortak Pazar'a girmesine en fazla muhalefeti Fransa göstermiş, eski cumhurbaşkanı de Gaulle, İngiltere'nin Amerika'nın Avrupa'daki truva atı olduğunu ileri sürerek daima «veto» demişti. Ancak Avrupa'da yeni ve dinamik bir lider olarak ortaya çıkan Alman Başbakanı Willy Brandt'ın baskıları sonunda, esasen Amerikan taraftarı olarak bilinen yeni Fransa Cumhurbaşkanı Pompidou «evet» demek zorunda kalmıştır. Bu aynızamanda de Gaulle politikasının sonu olmuştur. Pompidou'nun giderek NATO'ya karşı tutumu da terkederek NATO Ortak Komuta Heyeti'ne Fransa'yı yeniden sokması da beklenmektedir.

Öğretmenler boykota gidiyor

TÖS İstanbul Şubesi'nin düzenlediği forum sonunda, Türkiye'de ilk defa öğretmenler «Genel boykot»a gitmeğe karar vermişlerdir. Bu münasebetle yayınlanan bildiride şöyle denilmektedir: «Türkiyenin çözüm bekleyen sorunlarının hallinde rolümüzü oynamak istiyoruz. Türkiye'nin tam bağımsızlığı için, yeraltı, yerüstü servet kaynaklarının millileştirilmesi için, eğitim ve öğretimin halk yararına, özellikle fakir köylü - işçi çocukları yararına dönüştürülmesi için direniyoruz. Toplumumuzda milli gelirden dağılan paylar arasında korkunç uçurumlar varken, eğitim ve öğretim ikili, üçlü bir uygulamayla Türk milli eğitimini, kültürünü bilimsel özden uzaklaştırırken, Personel Reformu uygulanmamakta ısrar edilirken, 624 sayılı kanun sendikal hakları kısıtlayıcı nitlikte ve grev hakkını vermemekte iken, öğretmenler ağır ekonomik bunalımlar içinde kıvranırken susamayız. Siyasal iktidarlar yıllar yılı toplumu uyutma politikası güderek onun insanlığıyla alay ederken, Türk öğretmeni eli kolu bağlı durmayacaktır. İnsan olarak, insanca yaşamak istiyoruz. Savaşımız tüm Türk halkının mutluluğu ve ona karşı duyduğumuz tarihi sorumluluk gereğidir.»

ODTÜ açıld

■ Ortadoğu Teknik Üniversitesi yeni öğrenim yılına törenle girmiştir. Tören sırasında öğrenciler sık sık «Bağımsız Türkiye» diye gösteri yapmışlardır. ODTÜ Öğrenci Birliği Başkanı da yaptığı konuşmada, «mütevelli heyetinin siyasi iktidar tarafından atanmasının üniversite özerkliğiyle bağdaşmadığını» söylemiştir. Ayrıca, halen Kemal Kurdaş'tan boşalmış bulunan ve Prof. Erdal İnönü tarafından vekalet edilen ODTÜ Rektörlüğüne, İdari İlimler Fakültesi Dekanı Prof. Yaşar Gürbüz'ün seçilmesini istemişlerdir.

S.S.K'nda Grev

■ **Türkiye Sosyal Sigortalar Kurumu İşçileri Sendikası Genel Sekreteri Özcan Kesgeç, bir basın toplantısı düzenleyerek kurumda çalışan işçilerin insanca yaşama düzeyine getirilmesini istemiş, «İsteklerimiz yerine getirilmezse, Kurumda çalışan 6 bin işçi greve gidecektir» demiştir. Sendika, ayrıca kurumun yönetimi çalışan ve çalıştıranlar olarak işçilerin elinde bulunmak gerekirken, sözde işçi temsilcisi olan tabii'lerin elinde bulunduğunu belirtmiş, «Kosko a bir güvenlik kurumunun bir güvensizlik kurumu haline getirildiğini» açıklamıştır.**

Günaydın'ın duruşması

Nazmiye Demirel'in ayakkabıcısı hakkında yazılan bir haberden dolayı Başbakan Demirel'in Günaydın Gazetesi Temsilcisi Necdet Onur ile Yazı İşleri Müdürü Rahmi Turan hakkında açtığı davanın haysiyetle oynama kasdı görülmediğini söylemişlerdir. Buna rağmen mahkeme tutukluluk halinin devamına karar vererek duruşmayı bir başka güne bırakmıştır. Günaydın Gazetesi ise, bu olay dolayısıyla Demirel'i düşürmek için günlerce sürdürdüğü kampanyayı başarısızlıkla sonuçlandırmış, aleyhte yayını azaltmıştır.

Mig uçakları Türkiye'de

■ **Türkiye hariciyesi bir yandan NATO teşkilatı içinde en aşırı unsur olarak kendini gösterip «şahin» ünvanını kazanırken, öte yandan aynı çevreler, Sovyetler Birliği'nin Arap ülkelerine vermekte oldukları Mig uçaklarının Türkiye üzerinden geçmeleri ve Türkiye hava meydanlarında ikmal yapmaları iznini vermiştir. Bunun üzerine CHP İstanbul Milletvekili Sezai Orkunt, Millet Meclisi başkanlığına bir önerge vererek dışişleri ve milli savunma bakanlıklarının bu konuda açıklama yapmasını istemiştir. Bakanların, bu iki yüzlülüğü nasıl izah edecekleri merak edilmektedir.**

Kıbrıs'ta grev

■ Kıbrıs'ta devrimci Türk ilkokul öğretmenleri, geçici Kıbrıs Türk yönetimine karşı fiili direnişe geçmişler ve ilk olarak 24 saatlik grev yapmışlardır. İlkokul öğretmenleri her ne kadar kendi mesleki sorunlarından kalkınarak direnişe geçmişlerse de, anti - emperyalist ve devrimci nitelikte istekleri ağır basmaktadır. Kıbrıs yüksek tahsil gençliği ve emekçileri tarafından desteklenen direniş üzerine, işbirlikçi geçici yönetim, öğretmenleri kanuna karşı gelmekle suçlamıştır.

Doğu'da kıtlık ve TİP

■ 1969'un Doğu Anadolu'da sürekli kıtlığın olağanüstü bir yılı olması üzerine TİP Genel Başkanı Mehmet Ali Aslan bir demeç vererek, «Haziran ayında görünen tehlike işareti ve iktidarın yaptığı vaadlere rağmen köklü hiçbir tedbir alınmamıştır. Yem nakliyle ilgili eksik tedbirler ise, ancak tüccar ve tefecilerin işine yaramış, asıl hayvan üreticileri vagon bulamamaktan dolayı, aldıkları yemi nakledememişler ve perişan bir duruma düşmüşlerdir. Küçük üretici köylüler ise bundan yararlanma imkanlarına da sahip olamadığı için, hayvanlarını ucuz fiyatla tüccara, tefeciye kaptırıp tek geçim kaynağından da mahrum kalmışlardır. Et ve Balık Kurumu ise, küçük üretici köylülerden değil, büyük tüccarlardan, aracılardan hayvan satınalmaktadır. Sınıflararası ve bölgeler arası dengesizliğe ancak emekçi halkın iktidarı, sosyalist bir iktidar çözüm bulabilir» demiştir.

4 aralık

Cunta'ya denizaltı

■ Batı Almanya Hükümeti, 1954 yılında silahlanmasını sınırlamak için yapılmış anlaşmayı ayaklar altına alarak Yunanistan'a denizaltı inşa etmektedir. Öğrendiğimize göre Kiel şehrinde, Howaldt deniz tezgahlarında her biri 900 tonluk dört denizaltı yapılmaktadır. Denizaltılar için Paris Anlaşması ile Almanya'ya 350 tonluk bir limit konulmuştu. Bu limit daha sonra 450 tona çıkarılmıştı. Batı Alman Hükümeti, bu anlaşmayı ihlal eder görünmemek için 900 tonluk denizaltıları parça parça inşa etmekte, bu parçalar daha sonra dışarı ihraç edilip orada bir araya getirilmektedir.

Dünyada Türk İşçileri

■ 1961 yılından bu yana yurt dışına giden Türk işçilerinin sayısı 324.855'e yükselmiştir. İşçilerimiz tarafından Türkiye'ye gönderilen döviz toplamı ise 488,5 milyon dolardır. Halen 755.218 erkek ve 28.405 kadın işçi de yurt dışına gitmek için sıra beklemektedir. Bugün dünyanın otuz ülkesinde Türk işçisi bulunmaktadır. Almanya'da halen 214.414 işçimiz bulunmakta, ayrıca, ABD, Avusturalya, Avusturya, Belçika, Danimarka, Finlandiya, Fransa, Güney Afrika, Holanda, Hong - Kong, Irak, İngiltere, İsrail, İsveç, İsviçre, İtalya, Kanada, Küveyt, Liberya, Libya, Lübnan, Formoza, Norveç, Pakistan, Panama, Somali, Suriye, Suudi Arabistan ve Yunanistan'da da Türk işçileri çalışmaktadır.

5 aralık

AFS kapatılmalıdır

■ TÖS, TMGT ve İstanbul Üniversitesi Öğrenci Birlikleri ortaklaşa bir basın toplantısı düzenleyerek «American Field Service» adlı burs örgütüne şiddetle çatmış, bu örgütün Türkiye çıkarlarına aykırı hareket ettiğini bildirmişlerdir. AFS burslarıyla daha önce Amerika'ya giden bazı öğrencilerin de katıldığı toplantıda, projeksiyonla AFS programının çeşitli nitelikleri açıklanarak, «AFS programı her yönüyle bir beyin yıkama aracıdır. Türk öğrencileri döndükten sonra bile Amerikan etkisinden çok zor kurtulmaktadırlar. Aralarında Amerika'da yerleşenler, Amerikalı ile evlenenler de çıkmaktadır» denilmiştir. İÜTB Başkanı Dilmen programın işbirlikçi bürokrat ve teknokrat yetiştirmek olduğunu belirtmiştir. Ayrıca, AFS'nin bir süre önce yapılan kongresinde üyelerin yüzde 45'nin bu derneğin kapatılmasını istedikleri açıklanmıştır.

Deli Dumrul Köprüsü

■ Mimarlar Odası İstanbul Şubesi Sekreteri Demirtaş Ceyhun, düzenlediği basın toplantısında, Boğaz Köprüsü'nün toplumumuzu altından kolay kalkamayacağı ekonomik ve politik sıkıntılara düşüreceğini bir kere daha tekrarlamış ve «Masraflar emekçi Türkiye halkından çıkarılacaktır. İşte bu nedenle biz, müstakbel Boğoz köprüsünü Deli Dumrul Köprüsü'ne benzetiyoruz. Geçenden beş akçe, geçmeyenden döve döve (vergi olarak) on akçe alınacak» demiştir.

6 aralık

Petrol araştırması

■ Ham petrol fiyat indiriminin petrol ürünlerine yeteri kadar yansımadığı, petrol boru hattından yabancıların menfaat sağladığı yolundaki iddiaları araştırmak üzere G.P. Genel Başkanı Turhan Feyzioğlu'nun verdiği önerge. Millet Meclisi'nde kabul edilmiştir. Bu konuda sekiz kişilik bir komisyon incelemeler yaparak raporunu üç ay içinde Meclis'e verecektir. Önergenin görüşülmesi sırasında CHP'lilerle GP'liler arasında kavga çıkmış, bu arada Feyzioğlu, İnönü'nün sık sık zigzaglar çizdiğini belirterek, İnönü'nün dünürü CHP'li Ali Saktorik'in özel petrol rafinerisi kurmak için çalıştığını açıklamıştır.

DİSK'e katıldılar

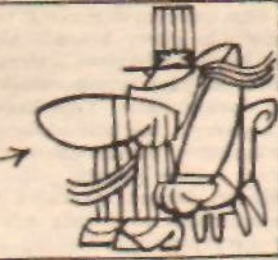
■ DİSK Yönetim Kurulu, bağımsız iki sendikanın DİSK'e üye olarak katılma kararlarını onaylamıştır. Bir süre önce Hür - Mensucat - İş ve Keramik - İş sendikaları, yaptıkları kongrelerde DİSK'e katılma kararı almışlardı. Böylece DİSK'e üye örgütlerin sayısı 14'e yükselmiştir. Öte yandan DİSK, iki yılda bir yapılan normal genel kurulunu 1970'in şubat ayında toplayacaktır. 13, 14, 15 Şubat 1970 tarihlerinde İstanbul'da yapılacak olan kongreye ilerici, tarafsız, sosyalist eğilimli dünyanın bellibaşlı konfederasyon ve sendikalar birliklerinin temsilcileri davet edilecektir. Kongreye sunulacak raporda, Türkiye gerçekleri ve sendikal mücadeleler yeralacaktır.

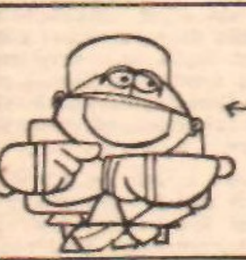
•GÖZ GÖRE• YALÇIN ÇETİN•

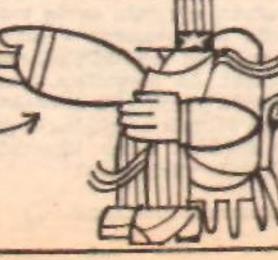

HAFTANIN YORUMU

DOĞAN ÖZGÜDEN

Türkiye'yi yoketme kararı

BUNDAN üç yıl önce içyüzünü açıkladığımız zaman «sol kemalistler» tarafından «ciddiyetsizlikle» suçlanmamıza, egemen çevreler tarafından da askeri mahkemelere sevkedilmemize sebep olan bir tehlike nihayet geçen hafta, hem de bütün kamuoyu uyutularak bir anda gerçekleştirilmiş, Türkiye halkı, Amerikan emperyalizminin elinde bir kobay haline getirilmiştir. Son anda farkına varılarak meclise bir soru önergesi verilmişse de, bunun gündeme alınmasına vakit kalmadan, Türkiye'nin idam fermanı geçen hafta Brüksel'de NATO Bakanlar Konseyi toplantısında onaylanmış, bizim milli savunma bakanımız Ahmet Topaloğlu da, karara imzayı basmıştır. Karar, metni itibariyle, masum bir görünüştedir. Daha önce NATO Nükleer Planlama Grubu toplantısında «Nükleer silahların sınırlı bir şekilde kullanılabileceği...» yolunda görüş birliğine varılmış, ardından da bu yoldaki bir karar tasarısı, NATO stratejisinde değişiklik yapmak üzere bakanlar konseyi gündemine alınmıştır. Bu strateji değişikliğinin esası şudur: Bir savaş halinde Sovyet kuvvetlerine klasik silahlarla değil, taktik nükleer silahlarla mukabele edilecektir. Ancak bu taktik nükleer silahların sınırlı şekilde kullanılması söz konusudur. Yani savaşı büyütmemek, Birleşik Amerika topraklarına sıçratmamak için bu taktik nükleer silahlar Sovyet topraklarında değil, Sovyet taarruzuna uğrayan tarafın topraklarında kullanılacaktır. İster taktik bombardıman, ister nükleer mayin patlatma şeklinde olsun, bu silahların kullanılmasıyla o bölgede hayat yokedilecek, Amerika ile Sovyetler arasında bir nevi kirletilmiş tampon bölge meydana getirilecektir.

ÜSTELİK, NATO Bakanlar Konseyi'nde alınan yeni bir kararla, bu taktik nükleer silahların kullanılması yetkisi, tamamen Amerika Cumhurbaşkanı'nın takdirine bırakılmıştır. Bilindiği gibi, nükleer silahlar, «taktik» ve «stratejik» olarak ikiye ayrılmaktadır. Taktik silahlar «savunma», stratejik silahlar ise «saldırı» için kullanılmaktadır. Bir Alman haber ajansının bildirdiğine göre NATO'nun emrinde 7000 nükleer savaş başlığı bulunmaktadır ve bunların bir kısmı da Türkiye'dedir. NATO silahı olmakla beraber, bunlar aslında Amerika'nın malıdır. Ancak, bugüne kadar Amerika Cumhurbaşkanı'nın, topraklarımızdaki nükleer silahları Türk Hükümeti'nin izni olmadan kullanması mümkün değildi. Yani, Türkiye'ye bir çeşit «veto» hakkı tanınmıştı. Oysa, geçen hafta NATO Bakanlar Konseyi'nde alınan kararla, bu veto hakkı da elimizden alınmış, Türkiyedeki taktik nükleer silahların kullanılması yetkisi, olağanüstü hallerde tamamen Amerika Cumhurbaşkanı'na tanınmıştır. Bir savaş halinden daha «olağanüstü» bir hal olamayacağına göre, herhangi bir çatışma halinde, Bay Nixon, hiç kimseye sormadan Türkiye'nin Doğu Bölgesi'ni ve Trakya'yı nükleer bombardımana tabi tutabilecek, yani Türkiye halkı dost diye bağrına bastığı kimselerin silahlarıyla imha edilecektir! Zira topraklarımızda patlamaya başlayacak taktik nükleer silahlar, Türkiye halklarını ve Türkiye toprakları üzerindeki bütün canlıları radyoaktivite ile zehirleyecek, mahvedecektir.

TÜRKİYE 1970 yılına girerken gerçekten bir dönüm noktasına gelmiştir. Bir yandan Ortak Pazar geçiş dönemine girmekle Türkiye, ekonomik bakımdan tam bir sömürge haline getirilmiş, sömürge politikasının bütçede açtığı gedikleri kapatabilmek için ayrıca fakir fukaranın üstüne çullanılmıştır. Öte yandan yirmi yıldır içinde bulunduğumuz NATO'da Türkiye halkı Amerikan emperyalizmi için bir kobay durumuna sokulmuş, her an patlamaya hazır bir volkanın ağzına oturtulmuştur. İçeride sermaye terakümü hızlanmakta, her gün yeni dev holdingler doğmakta, Türkiye uluslararası sermayenin ve tekellerin ekonomik savaş alanı haline getirilmektedir. Türkiye'yi mahvolmaya iten bu gelişmeler karşısında devrimcilikleri kendilerinden menkul çevreler susmakta, hattâ işbirlikçiliğe sürüklenmektedir. Bu koşullar altında tek umut, monopolleşmeye paralel olarak hızlanan proleterleşme süreci içinde tarihi misyonu iyice belirlenen işçi sınıfı partisinin anti - emperyalist ve devrimci mücadelede öncülük görevini bir an önce üstlenmesi, gerekli stratejik ve taktik ittifakları gerçekleştirerek asgari programı çerçevesinde Türkiye halklarını emperyalizme ve işbirlikçilerine karşı savaşa sürmesidir. Gerçek devrimciye düşen görev, TİP'i bu anlamda bir an önce partileştirmektir.

Bütçenin yükü fakir fukuraya bindiriliyor

Sömürge Politikasında Halka ilk kazık: Zam!

AP iktidarının Türkiye'yi resmen bir sömürge haline getirmek yolundaki kararını ve bu kararın hangi etkilerle verildiğini geçen hafta açıklamıştık. Bilindiği gibi, Türkiye, hükümetin kararına göre, bu hafta içerisinde Brüksel'de yapılacak olan görüşmelerden sonra Ortak Pazar'da geçici döneme başlayacak, kademe kademe 8, 12 ve 22 yıl sonra Avrupa sanayiinin çeşitli mamulleri gümrük resimlerinden muaf tutulacaktır.

Türkiye'nin bir açık pazar haline getirilmesinin ilk sonucu, hiç şüphesiz, Türkiye'nin halen neşvünema halinde bulunan sanayiinin, bir kaç sanayi kolu hariç, Avrupa rekabeti karşısında çökmesi, bir ülkenin bağımsızlığının temel şartı olan ağır sanayiin ise hiçbir şekilde kurulamamasıdır.

Bir başka önemli sonuç da, gümrük resimlerinin indirilmesi ve giderek kalkması nedeniyle devlet gelirlerinde büyük ölçüde düşüş olmasıdır.

Nitekim AP iktidarı, daha Ortak Pazar'a girmeden yabancı yatırım projelerinin öngördüğü ithalatı teşvik amacıyla, 474 sayılı kanun hükümlerinin verdiği yetkiye dayanarak 1 Kasım'da çıkardığı bir kararname ile gümrük resimlerini sıfıra indirmiştir. Bu kararnamenin bütçe gelirlerine olan etkisi hesaplanmış ve toplamı 950 milyon lirayı bulan bir gelir kaybına yol açacağı ortaya çıkmıştır.

Cumhuriyet Gazetesi'nin yaptığı yoruma göre, bu kararname ile, Türkiye'nin Ortak Pazar'da 8, 12 ve 22 yıl sonra ulaşacağı hedefe bugünden ulaşılmıştır. Yani Ortak Pazar'ın bizden 22 yıl sonra için istediği hususu, Türkiye daha bugünden bazı mallarda uygulamağa başlamıştır.

Öte yandan, 1970 yılında özel sektöre kamu sektöründen 1,1 milyar liralık transfer yapılması da kararlaştırılmıştır. Özel sektörü teşvik niteliği taşıyacak olan bu transferin 450 milyon lirası ile **«İhracat ve Kalkınma Bankası»** kurulacaktır. Bu banka, ihracatçılara ve kalkınmaya yönelen ve ithalatı ikame eden projelere düşük faizli kredi sağlayacaktır. (İlerideki yıllardaki Avrupa sanayiinin rekabeti karşısında esasen yıkılması kaçınılmaz olan sektörlere bu imkanların tanınması da, özel teşebbüsçü iktidarın bir başka garabetidir.)

Gümrük vergilerinin sıfıra indirilmesinden doğan 950 milyon lira ile özel sektöre yapılan 1.1 milyar liralık transferle birlikte özel sektör için kamu kesiminden 2 milyar 50 milyon liralık teşvik ve finansman imkanı sağlanmış olmaktadır.

İşte bu açığın 1970 yılı bütçesine intikal etmesidir ki, Türkiye halkını, işbirlikçi iktidarının sömürge politikasından ilk kazığı yemek durumunda bırakmıştır.

MESUT EREZ
— Vergi yağmuru başladı —

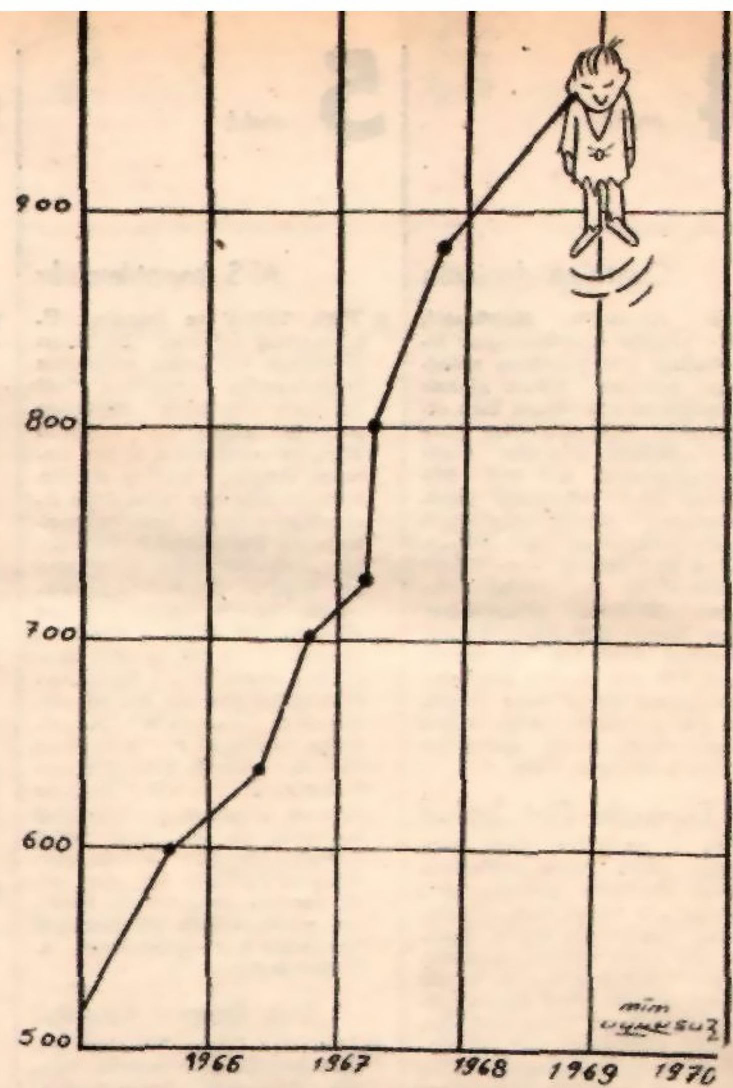
Zam... Zam..

Yeni Maliye Bakanı Mesut Erez, geçen hafta yaptığı basın toplantısında, 1970 yılı bütçesini, 1969 bütçesinden 2 milyar 200 milyon lira fazlalıkla bağlandığını, bunun 13 milyar lirasını cari harcamaların, 7 milyar lirasını yatırımların, 8 milyar lirasını da sermaye teşkili transfer harcamalarının teşkil edeceğini açıklamıştır. 28 milyar 880 milyon liralık bütçe harcamaları ise Maliye Bakanı'nın hesabına göre 23,6 milyar lira vergi, 1,5 milyar lira vergi dışı gelir, 2 milyar lira özel gelir, 1 milyar lira katma bütçeli idare geliri, 600 milyon lirası da iç istikraz ile karşılanacaktır.

Geçen yıla göre 2 milyar 200 milyon lira artırılan devlet bütçesinin açık vereceği her haliyle bellidir. Bu açığın önlenebilmesi için ya cari harcamalarda, yada yatırımlarda milyarlık kısıntılar yapmak gerekmektedir. Oysa cari harcamalarda geçen yıla nazaran 690 milyon liralık bir açık öngörülmektedir. Emekli maaşları artırılmış, üniversite öğretim üyelerine ek ödemeler kanunlaşmış, devlet yeni yeni kanunlarla bir çok yükümlülükler altına girmiştir.

Bunun yanı sıra, Personel reformunun mali hükümlerini artık yürürlüğe koymak, hiç değilse memurların durumunu düzeltecek tedbirler almak zorunluluğu da vardır. Bu durum karşısında cari harcamalarda artışı önlemek imkansızdır.

Gerek cari harcamaların artması, gerekse özel sektörü ve yabancı sermayeyi teşvik için gümrüklerin indirilmesi ve kamu yatırımlarından özel sektör yatırımlarına transferler yapılması karşısında iktidar başvurabileceği tek çareye başvurmuştur: ZAM

HAYAT (!) SEVİYESİ YÜKSELİYOR

Maliye Bakanı Mesut Erez, açıklı bütçeyi açıklarken, **«Vergisiz devlet idare edilmez. Gerekirse vergi kanunlarında değişiklik yapılacak, yeni vergiler alınacaktır. Vergi kanunlarının iktisadi gelişmeye ayak uydurmaları lazımdır.»** demiştir.

Ve Erez'in zam projelerini ilk uygulayan da yeni Gümrük ve Tekel Bakanı Ahmet İhsan Birincioğlu olmuştur. 1970 yılı bütçesinde 183 milyon 553 bin 185 liralık ek gelir sağlamak için bira ve vermut hariç, Tekel'in çeşitli içkilerine zamlar yapılmıştır. Rakı yüzde 17, votka yüzde 30, kanyak yüzde 15, likör yüzde 20, şaraplar yüzde 25, ispirto yüzde 15, viski yüzde 25 oranında pahalılandırılmıştır.

Hazinenin yeni yıla 5.5 milyar liralık nakit açığı ile girmesi karşısında, Devlet Planlama Teşkilatı ve Maliye Bakanlığı yeni tedbirleri de hükümete kabul ettirmişlerdir. Bu vergileme tedbirlerinin ayrıntıları günlük gazetelerde açıklanmıştır.

Ayrıca Türkiye'yi bağımlılık altına sokan dış borçlanmalara da devam edilecektir. Nitekim Maliye Bakanı Erez, 1970 yılında Türkiye'nin borç taksidi ve faiz olarak 190 milyon lira ödeyeceğini, buna karşılık Konsorsiyum'dan 330 milyon dolarlık proje ve program kredisi isteyeceğini açıklamıştır. Anlaşıldığına göre, bu yıl dışarıdan alacağımız borcun ortalama yüzde 58'i taksit ve faiz ödemesine gidecek, geri kalan yüzde 42'si ancak ithalat kapasitemizin artırılması ve yabancı sermayenin kâr transferleri için kullanılabilecektir. Kaldı ki, Konsorsiyum'un bu yeni borç talebini karşılaması ihtimali de pek kuvvetli değildir.

Özel sektörcü ve işbirlikçi kalkınmanın kefareti yine fakir fukaranın sırtına yüklenmektedir. Şimdilik içkilere zam yapılmıştır. Basit bir iktisat kuralı olarak, hiç şüphesiz, bu zamlar kısa zamanda diğer maddelerin fiyatlarında da yansımasını gösterecektir. Kaldı ki, vergilere yapılacak zamlar da, derhal piyasa fiyatlarına yansıyacak, yine fakir fukaranın bütçesine el atılacaktır.

Bir başka mesele de, 5.5 milyar liralık nakid açığının kapatılabilmesi için enflasyonist bir politika izlenmesidir. Yeni para basılması, piyasa fiyatlarını daha da zorlayacak, dar gelirli vatandaşın satınalma gücü iyiden iyiye düşecektir.

Bu manzara göstermektedir ki, Türkiye 1970 yılında dar boğaza tam anlamıyla girmiş olacaktır. Bu boğazın ileride genişlemesi de mümkün değildir. Zira Ortak Pazar'a girildikten

Hayınların Köycülüğü

Türkiye İşçi Partisi kurulalı beri, köye gitmediler. Köyü bilmezler. Kimi söylevlerinde köy adı, sönük sözcükler olarak geçti. Köy evlerindeki teneke kandillerin, köy avadanlıklarının adını bile bilmezler. Gelgelelim, son seçimlerde birkaç köye uğramışlar. Bununla da köycülük taslarlar. Böylece hayınlıklarını köy bürgüsü altına saklayıp, ileride bağışlanabileceklerini umarlar. Bu umutla da döneklikleri gittikçe artıyor. Bile bile, çok öncelerden düzenledikleri hayınlık halkasını, hergün daha bir daraltıyorlar. Partiyi sosyalist çizgiye yaklaştırma yerine, saptırmaya uğraşmaları da hangi sınıftan sızdıklarını açıkça ortaya koydu.

İşçi sınıfından yana görünüp köylüyü yerdiler. Köylüden yana olup işçiyi yerdiler. Bir yana kuyruk sallayıp bir yana diş gösterdiler. Sonra da buna güleryüz, deyip egemen sınıflara olan kini yumuşak bir iç geçirmeyle unutturmaya özendiler.

Sosyalizm, işçilerin yürüttüğü, köylülerin destek olduğu bir güçlü savaş sonunda kurulur. İşçi, köylü dayanışmasının alıp yürüdüğü bir anda, bu iki ana temel taşı arasına felek demiri sokup zorlamak, salt parti yöneticilerinin harcı değildir. Daha ayrı, köklü nedenler yatar bunun altında. Başta doyundukları egemen sınıflarca ekmeklerinin kesilme kuşkusu, sonra da daha iyi doyunabilme, daha özlü eninme özlemi çektiklerindendir. Görünüşte muratlarına ermiş gibilerse de, gönüllerinde kalacaktır bu mutlanmalar. Ezilenler uysal olur. Uysal olduğunca da yiğittir ezilenler. Can alıcı gibi değil, hesap sorucu kılığıyla çıktılar mı kurulun karşısına, birce birce, adamın kemik iliğini sökercesine çıkarıp döker, saklıyı gizliyi. Sorumluluktan kurtulmak için görev devrimi yapmak da yetmez paçayı kurtarmaya. Yiğit olan kaça kaça değil, dura dura döğüştür. Yenip yenilesiye...

Devrimci olan, salt yönetici adına bağlı kalmaz. Emekçi yığınları öncülüğünde sürecek sosyalist bir kavgaya bağlı kalır o kadar! Onun için işçilerle, köylülerle, namuslu aydınlarla, zanaatkarlarla, hasılı tüm ezilenlerle can cana, omuz omuza bir dayanışmanın sağlanması zorunludur. Bu dayanışmanın sürmesi için de haber alma, haber iletme kurumuna önem verilmesi koşuldur.

Dört yanımızdaki hayınlık halkasının kalınlaştığı şu günlerde, tüm devrimcilerin, tek tek yada küme küme, büyük bir sorumlulukla görev başında olmaları gerekir. İl, ilçe kongrelerinde hayınlar başıboş kalmamalı. Daha çok kancıklık yapmalarına meydan verilmemeli. «Yeter olsun be!» deyip ilk kazma vurulmalıdır. Yapı hendeği çakıl taşlarıyla değil, asıl köşe taşlarıyla bağlanmalıdır. Bu temelin atılışında devrimci sorumluluk önemsenmezse, egemen sınıfların kulu olan hayınlar, polisle işbirliği yapıp nice devrimcinin canına daha kıyabilirler. Birçok devrimci yiğidi öldürenlerin, büyük bir umursamazlıkla aramızda kol gezdiği unutulmamalıdır. Hayınlık duvarlarının tez elden yıkılıp kavganın arılaştırılması, sosyalizme giden en sağlıklı yol olacağından küşüm çekilmesin.

«Ben ırgat çocuğuyum, ben işçilikten yetiştim, benim aslım köylüdür,» **demek yetişmez devrimciliğe. Irgat çocuğu olan, gerektiğinde çapa sallamasını bilmelidir. Sınıfına ters düşüp ağalarla birlik olmamalıdır. Döğüşü ilkin çıkarından, sonra da canından üstün tutmalıdır. İşçilikten yetişen, işçiler üstü bir saltanat sürmemelidir. Aslı köylü olan, kent sokaklarında da yürütmelidir köylülüğünü. Yaşamasıyla, özüylü, sözüyle kanıtlamalıdır bunu. Aykırısı hayınlık olur. Bağışlanmaz,**

Unutulmasın, hiç kimse sosyalizmi emekçiler gibi iyi anlayamaz, uğrunda savaş veremez. O emekçiler ki sosyalist kavgada çoğu anasını - babasını, çoğu yavuklusunu, çoğu işini, çoğu en sevdiklerini, canlarını, tenlerini yitirdiler. Doğal olarak da sosyalizm, emekçilerin beyninde büyüyüp omuzlarında yücelen bir dövüşün sonucudur. «Emekçi Sosyalist» **bürgüsü altında emekçilerin gönlüne nifak sokmak kimsenin hakkı değildir. Kime kimsenin öncülüğünü, kendisinden iyi bir biçimde yürütemez!**

O. Y. ÇOBANOĞLU

A. IHSAN BIRINCIOĞLU
— Halka bayram hediyesi —

sonra devlet gelirleri, yukarıda açıkladığımız nedenlerle, daha da düşecek ve dönüp dolaşıp vatandaştan kemerleri son haddine kadar sıkması istenecektir. Tabii sıkabilecek takati kalmışsa...

...Ve Nato

Bütçede en büyük faslı, her zaman olduğu gibi, yine milli savunma giderleri teşkil etmektedir. Geçen yıl milli savunma bütçesi 4 milyar 361 milyon lira olduğu halde, 1970 için öngörülen miktar 4 milyar 750 milyon liradır. Ancak Milli Savunma Bakanlığı bu artışı da tatmin edici bulmamakta, savunma harcamalarının 5,5 milyar liraya çıkartılmasında ısrar etmektedir.

Cumhuriyet Gazetesi'nde Ecvet Güresin'in belirttiği gibi, her ne kadar Türkiye Ordusu'nda askeri kişi başına düşen yıllık ödenek komşularımıza nazaran düşük ise de, bütün bu ülkeler silahlı kuvvetlerini niceliğe göre değil, niteliğe göre organize etmişlerdir. Türkiye gibi yarım milyonluk bir ordu besleyemedikleri için de, asker başına düşen pay yüksek görünmektedir.

Asker sayısının kabarıklığı yanında, ordumuzda subay piramidi de 1960'dan bu yana yine tersine dönmüş, yukarı kademelerdeki anormal şişkinlikler, kadroları şişirmiştir. Bugün dünyada bizim ölçümüzde general ve amirali olan tek ordu, İran Ordusu'dur. Diğer bütün ülkelerin silahlı kuvvetlerinde general ve amiral sayısı ya bizdeki oranın yarısı kadardır, yada dörtte bir veya üçte bir oranındadır.

Bu büyük asker bürokratların kalabalıklaşması üzerine ister istemez bunları istimdam edebilmek için yeni kadrolar kurulmakta, cari masraflar bu kadrolarla artarken, makam arabaları, lojman, tefriş gibi kalemler, lükse kaçan harcamalar, giderleri büsbütün arttırmaktadır. Örneğin 1969 yılı milli savunma bütçesine konulan ödenekle alınmış 73 taşıtın yüzde 80'i makam arabasıdır, hattâ yüksek rütbeli ataşemiliterlere dahi makam alabası verilmiştir.

Cari harcamaların artması, savaş gücümüz üzerinde de ters yönden etki yapmaktadır. Cari harcamaların oranı arttıkça, silaç araştırması yapılamamakta, harekat ve eğitimle ilgili yatırımlarla savunma yatırımları kendiliğinden kısıntıya uğramaktadır. Nitekim 1969 yılı bütçesindeki milli savunma giderlerinin yüzde 95'i cari madraflar için ayrılmış, enfrastrüktür ve savaş sanayii girerleri için tahsis edilen 470 milyon liralık yatırım faslı ise sadece yüzde 13 oranında kalmıştır. Oysa, yatırım harcamaları oranı ABD Ordusu'nda yüzde 70, Batı Almanya'da yüzde 82, Fransa'da yüzde 65, Sovyet Rusya'da yüzde 67' dir.

Türkiye Cumhuriyeti, bu kadar lüks harcamalı ve bütçeye ağır yük olan bir orduyu niçin beslemektedir? Bu sorunun da tek cevabı vardır: NATO için...

İktidar bir yandan dış ticaret açığını kapatabilmek ve batının vermediği yatırımları gerçekleştirebilmek için Sovyetler Birliği ile resmi, Çin Halk Cumhuriyeti ile gayriresmi ilişkileri geliştirirken, öte yandan sosyalist ülkelere karşı bir saldırı örgütü olarak kurulduğu artık hiç şüphe götürmez hale gelen NATO içerisinde «şahinler» diye adlandırılan bir aşırı savaşçı ülkeden biri olarak Türkiye'yi lanse etmektedir.

Nitekim Varşova Paktı'nın teklif ettiği Avrupa Güvenlik Konferansı konusunu görüşmek üzere geçen hafta toplanan Nato Bakanlar Konseyi'nde Türkiye, Amerika ve İngiltere ile birlikte bu konferansa karşı bir tutum takınmıştır.

Konsey'de ayrıca **«savunma stratejisi»** de görüşülmüş, bugüne kadar bir komünist saldırısı karşısında sadece klasik silahların kullanılması şeklindeki strateji, bundan böyle **«nükleer silahların da uyarıcı mahiyette kullanılması»** şeklinde değiştirilmiş ve bu değişiklik, bizim savunma ve dışişleri bakanlarımız tarafından hararetle desteklenmiştir.

Konsey'de nükleer silahların tetiğini kimin çekeceği meselesi de tartışma konusu olmuş, bu silahların kullanılmasında Amerika Cumhurbaşkanı'nın mütte. fiklerine danışması şeklinde bir karar da çıkartılmıştır. Ne var ki, olağanüstü durumlarda Amerika Cumhurbaşkanı, nükleer silahları, yine kimseye danışmadan kullanabilecektir. Bu kararın Türkiye halkının ve özellikle Doğu bölgesi halkımızın ölüm fermanından başka bir şey olmadığı, bu hafta «Haftanın Yorumu» sütunumuzda açıklanmaktadır. Yani Amerika, kendi çıkarları uğruna, doğu blokunun en büyük hedeflerinden biri olan Türkiye'yi her an ateş ve ölümün içine atabilecektir.

İşte Türkiye, kendi hayatı üzerine kumar oynayabilecek bir örgüte, hem de fakir fukaranın nafakasından kestiği paralarla dünyanın en büyük ordularından birini besleyerek kendisini teslim etmiştir. Üstelik bu harcamalar da, ordunun savaş gücünü artırmaktan çok, bürokratik mekanizmaya gitmektedir.

Sömürge politikasına bağlı özel sektörcü düzen sürüp gittikçe, Ortak Pazar'ıyla, NATO'suyla Türkiye halkı her geçen gün daha ağır yükler altına girecek ve elbet bir gün bıçak kemiğe dayanarak aynı halk bu düzeni kökünden değiştirecektir.

Gençliğin bozuk düzene ve baskıya direnişi gelişiyor

Bozuk eğitim düzeninin sürdürülmesi ve devrimci öğrencilere karşı baskıların artırılması nedeniyle yüksek öğrenim kurumlarında olaylar gelişirken, direnme hareketleri bu yıl ilk defa orta öğrenim kurumlarına da yayılmıştır.

Geçen hafta, İstanbul'da Çapa Yüksek Öğretmen Okulu'nda okul müdürü Ayhan Doğan'ın himaye ve teşvik ettiği faşist öğrenciler, devrimci gençlere saldırmışlar, bu yüzden şiddetli çatışmalar olmuştur.

Olaydan üç gün önce Tercüman Gazetesi Yazarı Ahmet Kabaklı diksiyon dersi vermek üzere geldiği okulda, «Biz neden Öğretmen Okulu'nda örgütlenip bunları ezmiyoruz» diyerek öğrencileri kışkırtmıştır.

Kanlı olayları ise, devrimci öğrenciler şöyle anlatmışlardır:

«Okulda judo müsabakaları vardı. MTTB'den gelen bir grup «Bozkurt» sesleri ile tezahürat yaptılar. Bize sövdüler. 14 Nisan'da meydana gelen ve bir süre okul dışında kalmamızla sonuçlanan çatışmayı tekrar yaratmak istemediğimiz için karşılık vermedik. Fakat arkadaşımız İbrahim Özdemir'e kasden çarpılınca kavga başladı ve iki arkadaşımız yaralandı. Okulun üst katına çıktık, bu sırada da polis geldi. Fakat Müdür Ayhan Doğan, tekrar çatışma çıkacağını ikaz ettiğimiz halde polisi dışarı çıkardı. Bunun üzerine karşı grup okulun mescidinde sakladıkları maddelerle bize saldırıya geçtiler. Oysa biz müdürden mescidin aranmasını talep etmiştik. Molotof kokteyli atıyorlardı. Biz de kırık cam parçaları, masa ve iskemlelerle karşılık veriyorduk. Bunun üzerine müdür tekrar polis çağırdı ve «sol taraftaki grubu dışarı çıkarın» emrini verdi. Sonra da kavgaya karışmamış, fakat solcu bilinen yatakhanelerdeki arkadaşlarımız bile toplatılarak nezarete götürüldüler.»

Atatürk Lisesi bahçesinde kavga - Devrimci mücadele orta öğrenime de sıçradı.

Faşist öğrenciler, müdürden destek bularak ertesi gece saldırılarını tekrarlamışlar, herkes uykuda iken gece saat 23'te yatakhaneleri basarak sopa ve karyola demirleriyle devrimci öğrencilere çullanmışlardır. Bu çatışma sonunda devrimci öğrencilerden Hasan Kül, Ali Kurt, Münip Coşkun, Ali İhsan Karataş ve Kerim Yazlık ile Haydar Baba, bıçak ve sopa darbelerinden yaralanmışlardır. Saldıranlar faşistler olduğu halde, okul müdürünün de gayretleriyle nezaret altına alınanlar devrimci öğrenciler olmuştur.

Orta öğrenimde ilk direniş hareketi ise, Ankara Atatürk Lisesi'nde müdür Veli Soysaldı'nın faşist tutumuna karşı başlatılmıştır. Öğrenciler, müdürün kendilerine bozkurt rozeti taktırmak, faşist dergileri okutturmak istediğini, bir arkadaşlarını da döverek hastanelik ettiğini ileri sürerek Sıhhiye'ye bir yürüyüş yapmışlardır. Ertesi sabah öğrenciler tekrar okul bahçesinde toplanmışlar ve ellerinde «Müdür istifa», «Terör değil, ilim istiyoruz» yazılı pankartlar olduğu halde yürüyüşe çıkmışlardır. Toplum polisinin müdahalesi üzerine dağılan öğrenciler, öğleden sonra bahçede toplanmak üzere tekrar okula gelmişler, fakat içeriye girerlerken, müdürün kışkırttığı bozkurt rozetli komandoların saldırısına uğramışlardır. Burada taşlı sopalı bir kavga olmuşsa da, devrimci öğrenciler yılmamışlar, paydos saatinden sonra Kızılay'da bir yürüyüş düzenleyerek müdürü protesto etmişlerdir. Bu olaylarda 11 öğrenci nezarete alınmış, daha sonra serbest bırakılmıştır. Ertesi gün öğrenciler müdürü şikayet etmek üzere Milli Eğitim Bakanlığı'na bir yürüyüş düzenlemişler, bu defa da toplum polisiyle karşı karşıya gelmişlerdir. Polisle lise öğrencileri arasında çatışmalar olmuş, neticede Asım Nur ve Fevzi Aras adındaki lise öğrencileriyle Hulagu Kaplan adındaki bir genç tutuklanmıştır. Bununla beraber okulda gerginlik devam etmektedir.

Bu arada Polis Enstitüsü öğrencilerinin başlattığı direniş hareketi üzerine enstitü 5 Ocak tarihine kadar kapatılmıştır. Kapatma kararına rağmen, öğrenciler memleketlerine dönmeyeceklerini, okula gelerek direnişi sürdüreceklerini açıklamışlar, *İçişleri Bakanlığı'nın kararını protesto* etmişlerdir. Polis Enstitüsü öğrencilerinin direnişi, yurdun çeşitli yerlerindeki polisler tarafından da desteklenmekte olup şimdiye kadar kendilerine 800 kadar telgraf gelmiştir.

Atatürk Lisesi'nde ve Polis Enstitüsü'ndeki olaylar üzerine mesele mecliste görüşülmüş, AP Milletvekili İhsan Ataöv direnişte bulunan öğrencilerin tardedilmelerini istemiştir. Yeni Milli Eğitim Bakanı Orhan Oğuz da, «Maalesef boykot gibi hareketler orta öğrenime de sirayet etmiştir. Sokak hareketlerinin her çeşidine karşıyım. Taviz ve müsamahayı asla düşünmüyorum. Boykot tazyiki altında karar almam» demişti.

Bakanın bu açıklamasından bir gün sonra, Ankara Üniversitesi'ne bağlı Eğitim Fakültesi öğrencileri, kendilerine iş sağlanmadığı ve yabancı uzmanlar bakanlık kadrolarını doldurduğu için Milli Eğitim Bakanlığı'nı işgal etmişlerdir. Bu olaylarda 100'e yakın öğrenci nezaret altına alınmıştır.

İzmir'de de Ege Üniversitesi'ne bağlı İktisadi ve Ticari İlimler Fakültesi öğrencileri, fakültenin temel sorunlarının halledilmemesi nedeniyle akademi binasını işgal etmişlerdir. Öğrenciler, «İşgal yapanların iki bacağını kıracağım» diyerek kendilerine küfreden dekan Prof. Şükrü Erlaçin çekilmedikçe direnişi sürdüreceklerini açıklamışlardır.

Diğer çeşitli fakülte ve yüksek okullarda da direniş hareketleri sürdürülmektedir. Örneğin, üniversite yönetimi ile öğretim üyeleri arasındaki anlaşmazlık yüzünden laboratuvarsız ve hocasız kalan Kimya Fakültesi'nde öğrenciler, Dekan Prof. Ali Rıza Berkem'in koltuğunu fakülte kapısına asarak protestoda bulunmuşlardır.

Öte yandan, bu yıl üniversiteye giremeyen öğrenciler de, İstanbul Üniversitesi bahçesinde toplanarak direnişlerini sürdürmektedirler. *Devrimci sloganlarla gösteri*ler yapan öğrencileri sindirmek için faşist gruplar kendilerine müdahalede bulunmaya kalkmış, fakat devrimci gençler tarafından derhal uzaklaştırılmıştır. Bunun üzerine faşist gruplar tekrar zorbalığa başvurarak toplu halde üniversite bahçesine gelmişler, gösteriler yapmışlardır.

Bütün baskılara ve tehditlere rağmen Türkiye'nin her yerinde gençliğin devrimci mücadelesi hızla gelişmektedir.

TİP'in İLÇE KONRELERİ YAPILIYOR

BİR süre önce İstanbul'da başlayan TİP ilçe kongreleri devam etmektedir. Partinin Türkiye'deki en büyük örgütünü meydana getiren İstanbul'un ilçe kongreleri, son çalkantılardan sonra, Türkiye İşçi Partisi tabanının görüşlerini ve isteklerini ortaya koyması, ve bir yönüyle diğer illerdeki parti kongrelerine örnek teşkil etmesi bakımından büyük önem taşımaktadır.

İstanbul'da halen dört büyük ilçenin, Beykoz, Beyoğlu, Kadıköy ve Fatih'in kongreleri yapılmıştır. Kongreler şu gerçeği ortaya koymaktadır ki, partinin militan üyeleri, bugüne kadar sürdürülen genel merkez yönetiminin kesinlikle karşısındadır, fakat bu yönetime alternatif olarak **«küçük burjuva kuyrukçuluğu»** peşindeki demokratik devrimcileri görmemekte, bilimsel sosyalizmin ışığında derinlemesine örgütlenme ve temel eğitim yapacak, partiyi yeniden toparlayıp hayatiyete kavuşturacak kadroları kendi içindeki sosyalistlerden yaratmakta kararlı bulunmaktadır.

İstanbul'da ilk olarak yapılan Beykoz İlçe Kongresi'nde iki karar tasarısı kabul edilmiştir. Bunlardan biri **«tabanın sesi»** sloganı çerçevesinde **«teşkilatlanma, eylem ve eğitim»** meselelerini içermektedir. Tasarı, esas itibarıyla, tabanın toparlanmasını, mevcut hiziplerin hepsine karşı çıkılmasını ve yönetimine bizzat alt kademelerdeki üyelerin elkoymasını önermektedir. **«Yönetim kadrolarında meydana gelen gruplardan hepsi teşkilatın alt kademelerinden ve üyelerinden tamamen kopuktur! Teşkilat ilçesinde, ilinde söz sahibi olduğu ölçüde partinin meselelerinin çözümüne ağırlık koyabilir»** denilen önergede, ayrıca, bu konuların çözümü için önümüzdeki ilk kongresinde seçilecek il yönetim kurulunun denetiminde bir gazete çıkarılması teklif edilmektedir.

Bu tasarı, tabanın toparlanması konusunda olumlu görüşler getirmekle beraber, bazı önemli meselelere açıklık kazandıramamıştır. Örneğin parti yönetimindeki sapmalar üzerinde hiçbir şekilde durulmamış, ayrıca eğitim ve örgütlenme meselelerinde tüzük ve programın eksiklikleri ortaya konmamıştır. Bu nedenle, eskiden beri sürdürülen kısır çalışmaların yönetim değiştikten sonra nasıl geliştirilebileceği belirsiz kalmıştır.

Kongreye Demokratik Devrimciler de bir önerge getirmişlerdir. Bazı genel doğruları dile getirmekle beraber, bu önergede, şimdiye kadar partiye karşı yıkıcı ve işçi sınıfı örgütünün öncülüğünü reddedici çalışmalarda bulunmuş olan kişilerin parti yönetimini ele geçirmesi amacını güden bir af teklifi yer almaktadır. Anti - emperyalist ve devrimci mücadelenin en ön saflarında mücadele eden kişileri, **«küçük burjuva kuyrukçuluğunu kabul etmedikleri için»** en ağır şekilde suçlayarak **«Tasfiye!»** yaygaraları koparanları, TİP kongrelerine **«af»** önerisiyle gelmeleri bir samimiyetsizlik ifadesidir. Ayrıca, örgüt içinde merkezi yayın meselesinin alternatifi olarak, bir hizbin organı durumunda olan İşçi Köylü Gazetesi'nin partice desteklenmesi teklifi getirilmiştir.

Bu karar tasarısı da, kongreden geçmiş olmakla beraber, yapılan seçimlerde yönetim kuruluna Demokratik Devrimci'lerden sadece iki kişi girebilmiş, yönetim kurulu şöyle kurulmuştur: Niyazi Dalyancı (Başkan), Niyazi Gürdöl, Kayhan Şahinbeyoğlu, Mehmet Mert, Metin Anlı, Yüksel Özbek ve Cemil Alın.

Beyoğlu İlçe Kongresi'nde de, her iki önerge birden kabul edilmekle beraber, yapılan seçimlerde MDD'ciler hiçbir varlık gösterememişler, yönetim kuruluna tamamen sosyalistler seçilmiştir: Yücel Yaman (Başkan), Hasan Özden (Sekreter), Zait Akıncı, Murat Ateş, Hasan Durgun, Selim Türlü ve Feridun Aksın. İl delegeliklerine de Demokratik Devrimci'lerden hiç kimse seçilememiştir.

Fatih İlçe Kongresi'nde MDD'cilerin karar tasarısı çoğunluk tarafından eleştirilerek reddedilmiştir. Buna karşılık «Tabanın Sesi» şeklinde sunulan diğer teklif kabul edilmiştir. Ancak delegelerden bir kısmı, bu teklifin de eksikli olduğu üzerinde durarak, özellikle sapmalar konusuna açıklık getirilmesi gerektiği görüşünü savunmuşlardır. Bu konudaki değişiklik önergesi de kongrece kabul edilmiştir.

Kongrede TİP Genel Başkanı Mehmet Ali Aslan da, esaslarını aşağıda okuyacağınız bir konuşma yapmış, sosyalist teorinin TİP için yol gösterici olması, temel marksist eserlerin mutlaka öğrenilmesi gerektiğini, pasifizme karşı olduğunu, gençliğin ve aydınların partide önemli yeri bulunduğunu belirtmiştir.

Genel Yönetim Kurulu Üyesi Behice Boran da kongrede uzun bir konuşma yaparak, yöneticilerin her zaman, her yerde ikiye bölünebileceklerini, eğer bunlardan biri sapmışsa, üyelerin diğerlerinin çevresinde toplanması gerektiğini ileri sürmüştür. Bu konuşma sırasında delegelerden biri, Behice Boran'a **«Ya ikisi de sapmışsa ne olacak?»** sorusunu yöneltmiştir. Fatih İlçesi'nde yapılan seçimlerde de MDD'cilerin hiçbir adayı başarı gösterememiş, yönetim kurulu ve il delegeliği seçimlerini tamamen sosyalistler kazanmıştır. Fatih İlçe Yönetim Kurulu şöyle kurulmuştur: Adnan Ermiş (Başkan), Mümin Karaoğlu (Sekreter), Hasan Altınyürek, Galip Saygılı, Muhittin Bakırsan, Kemal Güler ve Faruk Günerden.

Kadıköy İlçe Kongresi'nde de MDD'ciler aynı karar tasarısını geçirmek istemişler, fakat üyelerin itirazları üzerine tasarı geniş değişikliklere uğramıştır. Tasarının sadece genel doğruları ihtiva eder şekilde değiştirilmesi üzerine MDD'ciler, kongrenin kabul ettiği karar tasarısının kendilerine ait olmadığını ilan etmişlerdir. Bu tartışmaların en ilgi çekici yanı, bir ay önce Ankara'da Emek Dergisi bildirisine imza koyan Doç. Murat Sarıca'nın bu defa da Demokratik Devrimci'lerin tasarısına imza koyması olmuş, bu tutum eleştirilmiştir.

Kadıköy İlçe Yönetim Kurulu seçimlerinde de MDD'ciler hiçbir başarı sağlayamamışlardır. Sadece il delegesi seçimlerinde bazı isimler iki grup tarafından da desteklenmiştir. Yapılan seçimler sonunda Kadıköy İlçe Yönetim Kurulu şöyle teşekkül etmiştir: Yusuf Güler (Başkan), Mete Sönmez (Sekreter), Nihat Behramoğlu, Ömer Sandıkçı, Nurettin Eren ve Ertuğrul Rona.

Ankara'da parti binalarını ve kongrelerini basarak yönetime zorla elkoymağa kalkışan Demokratik Devrimcilerin İstanbul'daki ilçe kongrelerinde hiçbir başarı sağlayamamaları, bugüne kadar sürdürdükleri bölücü tutumlarının sonucudur. Aynı tutumu sürdürdükleri takdirde, diğer illerde de aynı sonuçla karşılaşacakları şüphesizdir.

Türkiye Cumhuriyeti

Silifke Noterliği

No.

C. No. 5571

Noteri

İhtarname

İhtar eden: Mehmet Ali Aybar Paris Caddesi 66/5 Kavaklıdere Ankara

A. İhtar olunan: Doğan Özgüden ve Ant Yayınları Çağaloğlu Başmusahip Sokak 16/29 İstanbul

Mevzu:

12 Ekim Seçimlerinden önce ve sonra Sayın Abdi İpekçinin Parti Liderleri ile yaptığı ve bu arada benimle de yapmış bulunduğu konuşmaların Milliyet Gazetesinde yayınlandığı malumdur.

Bu konuşmaların Ant Yayınları tarafından kitap halinde derlenip yayınlanacağını öğrenmiş bulunuyorum. Bu konuşmalarda bana ait olan kısımların Ant Yayınlarında yayınlanmasına muvafakat etmiyorum.

Sayın Abdi İpekçi'ye verdiğim beyanat münhasıran Milliyet Gazetesinde yayınlanmak üzere vaki olmuştur.

Ant Yayınlarının bana ait beyanatlara yayınlıyacağı kitapda yer vermemesini aksi takdirde Kanuni yollara baş vuracağımı ve maddi ve manevi her türlü zararlarımı (muhatabdan talep edeceğimi) ve tedbir mahiyetinde bilcümle Kanuni haklarımı dahi kullanacağımı muhataba ihtaren bildiririm.

İş bu ihtarnamenin bir suretinin de bilgi edinilmek üzere Sayın Abdi İpekçiye tebliğini isterim.

/: (Muhatabdan Talep Edeyeceğimi).

Mehmet Ali Aybar
İstanbul Millet Vekili

Aybar'dan bir mesaj var!

Oportünizme adamakıllı sürüklendikten sonra genel başkanlıktan istifa etmek zorunda kalan Bay Mehmet Ali Aybar, bu ricatin hırçınlığı içerisinde ilk olarak ANT'ı hedef almıştır.

Bilindiği gibi 12 Ekim seçimleri sırasında Milliyet Gazetesi Genel Yayın Müdürü Abdi İpekçi parti liderleriyle, bu arada Aybar'la da röportaj yapmış bulunuyordu. İpekçi'nin daha sonra kitap haline getirdiği bu röportajları, liderlerin görüşlerini ve bilgi seviyelerini tesbit eden mükemmel bir belge olarak ANT yayınlamıştır.

Ne var ki, Bay Mehmet Ali Aybar, Silifke'de istirahat halindeyken kitabın ANT tarafından yayınlanacağını öğrenir öğrenmez Silifke Noterliği'ne koşmuş ve yukarıda klişesi görülen ibret verici protestoyu çekmiştir. Protesto, kitap çıktıktan sonra elimize geçmiştir:

1. Bay Mehmet Ali Aybar muhatabını yanlış seçmiştir. En küçük bir hukuk nosyonuna sahip olan herkes bilir ki, böyle bir protestonun muhatabı yayınevi değil, telif hakkını yayınevine satan müellif olmak lazımdır.

2. Manevi bir zarar söz konusu ise, Bay Aybar'ın gerçekten bir perişanlık ifadesi ve oportunizm belgesi olan görüşleri, belge niteliğinde de olsa, bir yayınımızın içerisinde yeraldığı için, bizler de kendimizi gerçekten mutazarrır hissetmekteyiz.

3. Maddi meseleye gelince: Yedi liderin konuşmalarının yeraldığı kitapta kendi konuşmalarının işgal ettiği yer oranında ayrıca kendisine telif hakkı ödemeğe amadeyiz.

4. Kanuni tedbirlere gelince: Burjuva politikacılarının davalarından günaşırı mahkemeye taşınan insanlar olarak, Aybar'la da hakim huzurunda hesaplaşmaya hazırız. Güleryüzlü sosyaliste duyururuz!

Aslan, Bilim Kurulu topluyor

Parti yönetiminde olumlu ve toparlayıcı tutumunu sürdüren yeni TİP Genel Başkanı Mehmet Ali Aslan, ilk yapıcı teşebbüs olarak parti bilim kurulunu 20 Aralık'ta toplantıya çağırmıştır. Bilim kuruluna sadece seçilen üyeler değil, bilgi ve görüşlerinden yararlanılabilecek bütün bilim adamları, işçi ve gençik temsilcileri de katılacaklardır.

Aslan, TİP'in geçen haftaki Kadıköy ve Fatih ilçe kongrelerinde yaptığı konuşmalarda, partinin toparlanması ve yeni atılımlara girmesiyle ilgili görüşlerini şöyle açıklamıştır:

«Emekçi halkımız paelamentoda gücü oranında temsil edilmemektedir. Türkiye sosyalistleri, parlamento dışında, örgüte bağlı, düzenli, anayasal, demokratik kitle hareketlerini geliştirmek zorundadırlar. Partimiz, emekçi halkın, gençliğin, anayasal haklarını kullanarak, bu soygun ve sömürü düzenine karşı çıkmasını, miting, yürüyüş gibi hareketler düzenlemesini teşvik edecek, destekleyecektir. Gerektiği yerde bu hareketlere öncülük edecektir. Kamuoyunu harekete geçirmek için daha etkili eylem biçimleri bulup uygulayacaktır.

«Programın geliştirilmesini, eksikliklerin giderilmesini, ittifaklar meselesinin aydınlığa kavuşturulmasını, işçi - köylü - gençlik konularının incelenmesini, daha sağlam bir örgütlenmeye gitmek ve parti üyelerini eğitmek için gerekli tedbirlerin alınmasını, militan kadroları yetiştirecek inceleme, araştırma ve yayın faaliyetleri yapacak eğitim merkezleri kurmak işinde bize yardımcı olmasını, kısacası partinin daha etkin bir güç olmasını sağlayacak tedbirlerin ne olduğunu araştırmasını ve birlik ve beraberliği sağlama yolunda bugünkü sorunlara çözüm getirmesini Bilim Kurulu'ndan isteyeceğiz.

«Kongrelerimiz parti için demokrasi ilkesinin gereklerine uygun olarak yapılacaktır. Bu konu üzerinde titizlikle duracağız.»

Öte yandan Genel Başkan Mehmet Ali Aslan, bazı önemli kararlar almak üzere TİP Genel Yönetim Kurulu'nu olağanüstü toplantıya çağırmıştır.

Ferruh Doğan

Sandıktan çıkan!

ÖRGÜTÜMÜZ DEV-GENÇ'TİR

Güray ÖZ

DEV-Genç'in şimdiki yönetimiyle uyuşmazlığı olan sosyalist militanlar «örgütsüz mücadele olmaz» ilkesini yeniden hatırlayıp; kendi aralarındaki toplantılardan çıkarak, Dev - Genç içinde kendi birliklerini kurma işini doğru bir biçimde gerçekleştirmek zorundadırlar. Örgütten kopuk «birlik»in eylemde yarayışsızlığını; hele, **«ayrı birlik»** tesisinin bölücü deneyleri tekrarlamak olacağını hatırdan çıkarmamalıdırlar.

Yöneltilen yıkıcı eleştirilerin ve yönetim değişikliğinin yarattığı örgüte karşı kırgınlık havası, mutlaka kırılmalı ve böyle bir kırgınlığın kitapta yerinin olmadığı bir kere daha tekrarlanmalıdır. Örgüt içinde kendi birliğimizi kurma işlemi önemsenmesi gereken hayati bir problemdir. Çünkü hepimiz pek iyi biliriz ki, mücadelenin varlığı ve başarısı; örgütlü olmak, her zaman örgütlü olmaktır.

Yanlışların ve yanılmaların üzerine gidilmediğinde, düzeltme yolu aranmadığında, suçlamalara doğru cevap verilmediğinde, kritik ve oto - kritik müesseseleri doğru bir biçimde işletilmediğinde varlığımız ve savaşımız yok demektir. Varlığımızı ve savaşımızı yitirmek istemiyorsak, yeniden örgütlü ve disiplinli olunması gerektiğini bilelim.

Dev-Genç içinde devrimci görevlerimiz vardır

DEV - Genç içinde kendi birliğimizi kurmalıyız. Zira henüz bu örgüt **«arınma»** dönemine girecek olgunluğa gelmemiştir. Bu nedenle Dev - Genç içinde **«arınma»** ve **«arındırma»** için toplanmalı ve birliğimizi sağlam bir biçimde kurmalıyız.

Diyalektiğin bir kanunu da karşılıklı aksiyon ilkesidir. Her olay, her olgu bir diğeri üzerinde nasıl etkirse, insanlar da birbirlerini biçimlendrir, değiştirir ve geliştirirler. Dev - Genç içinde toplanmamız da, karşılıklı sosyalist biçimlendirmemizde birbirimizi zenginleştirmek, yenilemek ve geliştirmek amacını taşır. Örgüt dışa karşı yürüttüğü eylemleri yanında kendi içinde de aksiyon gösterir. Bu aksiyon belirttiğimiz gibi, birbirimizle olan ilişkilerimizin toplamından ibarettir. İlişkilerimizin en temelli vasfı ilmi bir dürüstlük, ilericilik ve değiştiriciliktir. Eğer örgütte, böylesi organik ve diyalektik bir ilişkiden söz edilemiyorsa, orada biçimsellik dışında yaşayan bir örgütün varlığından da söz edilemez.

İlekeler etrafında birlik temel ilkesi unutulmadan hemen belirtilmelidir ki; imkanlar sonuna kadar kullanılmayıp, her uyuşmazlıkta örgütlerin sayısını arttırma yoluna gitmek (çoğu kere anarşizme kadar varan) bir küçük burjuva tutumundan başka bir şey olmaz. Bu çözümlemenin diğer bir yanı da; yönetimde olanların her uyuşmazlıkta, yersiz ve zamansız, tasfiye makinesine başvurmaları yanlışdır ki, bu da öç alma veya hırs giderme gibi, küçük burjuva tutumlarının depreşmesinden başka bir şey değildir.

Böylesi bir gençlik örgütü içinde kalma ,ve örgüt içinde kendi birliğimizi kurma savaşını başarma zorunluğu, işte bu noktada açık seçik belirmektedir. **Örgütün yöneticilerine bir kere daha hatırlatmakta yarar vardır: Örgütümüz Dev - Genç'tir. Bu örgüt içinde savaşımızı yürütmemiz bir takım küçük burjuva alışkanlıklarının yeniden depreşmesiyle engellenmek istenirse, o zaman mutlaka savaş içinde olma isteğimiz,; yeniden, ama zorunlu olarak, ayrıca örgütlenmemizi gerektirecektir. (Bu takdirde bir parçalanma olacaktır. Fakat herhalde likidatörlük görevini biz üstlenmiş olmayacağız.)**

Dev-Genç'in son kongresinde alınan ihraç kararları usulsüzdür

FKF'nun Dev - Genç'e dönüşmesini yeni bir atılım, yeni bir gelişim diye değerlendirdik. Sosyalistlerin kendi örgütleri içinde sosyalizm dışındaki görüşleri barındırmayacakları, kendi örgütleri içinde sosyalizm dışı görüşlerle ittifaka gitmeyecekleri açık bir gerçektir. Bir başka kesin doğru da sosyalistlerin bu kimliklerini hiçbir zaman gizleme gereğini duymayacaklarıdır. Dilerdik ki, bu yeni atılımda sıraladığımız şu iki gerçeğin ışığında, örgütlümüzün adı niteliğini açıklar bir biçimde olsun. Fakat temelinde sapmalar olmadığı sürece böyle biçimlendirmelerin aşırı bir tehlikesi yoktur.

Dev - Genç'in son kongresinde üç devrimci arkadaşımız bir takım kendini tatmin meraklılarının isteği ve gayretiyle, örgütten ihraç edildiler. Onlar bu konuda kendi savunmalarını yaptılar ve yaparlar. Böyle bir ihraç kararı onları mücadeleden alakoymaz. Savaşlarının hızı ve gücü artacaktır.

Bizim burada değinmek istediğimiz; temelinde önemli yanlışları taşıyan ihraç kararının, usulsüzlüğü meselesidir. Hemen belirtelim ki, böyle üsülsüzlük iddiaları bazı keskin devrimci arkadaşlar tarafından istihza ile karşılanmakta ve bunların burjuva kuralları olduğu, önemli olmadıkları söylenmektedir. Oysa önemlidir. O kadar önemlidir ki, Çarlık Rusyasındaki **«çoğunluk»** ve **«azınlık»** tartışmalarının kökü buraya dayanır. Bu tür örgüt biçimciliğine (!) önem veren bizler şöyle diyoruz: «Örgüt bağı, resmi 'bürokratikçe' ifade edilmiş bir tüzük; (disiplin dışı entellektüellerin görüşüyle bürokratik) üzerine kurulmalıdır. Buna sıkı sıkıya bağlanmak bizi guruplara özgü **kaprislerden** (altını biz çizdik G. Ö.) ancak koruyabilir.» (Lenin, **Bir Adım İleri İki Adım Geri, s. 228**)

İhraç kararlarının gelişi güzelliği, örgüt içinde kurulması gereken disiplini bozduğu gibi, giderek demokratik merkeziyetçilik ilkesini de yozlaşmaya götürür. Örgütün yaşama şartlarından birisi içinde bulunduğu ortamı sonuna kadar kullanmak ve daha fazasını istemektir. **Geriye** gitmek değil. Uyulması gereken belirli kurallar ihmal edildiğinde örgütün bir hiç yüzünden yıkılması sonucu bile doğabilir.

Evet, arkadaşlarımızın kongre kararıyla örgütten atılması usulsüzdür. Kongre delegeleri en üst organ olan kongrenin kararı ile bile örgütten atılamazlar. Çünkü bu giderek, kongrenin kendini yadsıması demek olur. Böyle bir uygulamadan çıkacak sonuç 51'in 49'u tasfiyesidir. Ve bu da komiktir sadece. (Hele hele, birbirlerini dahi oportünizmle suçlayanların, başkalarını oportünist diyerek atmaları halinde, bu komedi, traji komik olur(!)...)

Bu konu örgütün yöneticileri tarafından yeniden tartışılmalı ve doğru bir sonuca bağlanmalıdır. **Ve arkadaşlarımızın örgüt üyesi kimliklerinin devam ettiği açıklanmalıdır.**

Örgütümüz dev - Genç'tir.

Dev - Genç içinde çalışma imkanları var olduğu sürece bu imkanları sonuna kadar kullanacağız. Ve biz aktif ideolojik mücadeleden yanayız. Çünkü aktif ideolojik mücadele örgüt içinde birliği sağlayan ve devrimci grupları bir araya getiren bir silahtır. Her devrmci bu silahı eline almalıdır.

Dev - Genç'te yeniden birliğimizi kurarken, dikkat edeceğimiz en önemli hususlardan birisi kritik ve oto - kritiğin doğru kullanılması meselesidir. Bize karşı yöneltilen yıkıcı eleştiriler, biz yanlış içinde olmadığımız sürece (şu anda kendimizde, arkadaşlarımızda yığınla düzeltilecek sapma eğilimlerinin var olduğunu da unutmayalım.) Havada kalmaya mahkumdur.

Örgüt içindeki kritik konusunda hatırda tutulması gereken bir diğer nokta da; kritiği anlamsız şeylere bağlamamak, kritiğin diyalektik muhtevasını unutmamaktır. Kritikte asıl olan; örgütlerdeki yanlışları ve politik hataları bulup çıkarmaktır. Bu, örgüt içindeki kritiğin, en önemli bir özeliğidir. Kişisel hataların kritiği meselesine gelince: Eğer bu kişisel hatalar, politik hatalara ve örgütlenme kusurlarına bağlı değilse üstlerinde faza durmaya lüzum yoktur. Bu tip kritiğin artması örgütün dikkatini ufak şeylere (mesela bir iftiracının bir zamanlar «dindar kemalist» olduğunu söylemek gibi şeylere) detaylara doğru yöneltir ve arkadaşlarımızı örgütün amacını unutmaya, birbirine güvensiz olmaya doğru iter. Örgüt içinde kritik kişisel hücumlar haline geldiğinde bundan yalnız kişiler değil örgüt de zarar görür. Ve bu, küçük burjuva bireyciliğinin bir neticesidir. Nitekim sosyalist hareketin tarihinde, doğru tartışma platformundan kaçmak isteyenlerin, bizde olduğu gibi (İftiracının, Türk Solu, sayı 100 deki yazısı), kişisel saldırılara başvurdukları ve kendi ayıplarını hayali skandallar yaratarak gizlemek istedikleri çok görülmüştür. İşte bir örnek; «Yeni İskra (menşeviklerin kontrolündeki gazete G.Ö.) bir yandan, devrimci kamuoyuna dikkat edilmesi gerektiğini söylüyor, (tıpkı bizimkiler gibi G.Ö.) bir yandan da Akimovların methiyelerini gizleyerek, partinin devrimci kanadının komiteleri hakkındaki ufak skandallara müsamaha ediyor (bu tür dedikoduları yayınlıyor. G.Ö.) Ne kadar çirkin! Bizim eski İskramızı (ta TMTF olaylarından başlayan tüm anti - amerikan gösterilerdeki devrimci dayanışmamızı. G.Ö.) ne kadar itibarsız hale getirdiler.» (Lenin, **Bir Adım İleri İki Adım Geri,** s. 253).

Sosyalistleri başkalarından ayıran önemli bir özellik oto - kritiği bilinçli bir şekilde uygulama imkanlarına sahip oluşlarıdır. Dev - Genç içinde kendi birliğimizi yeniden kurarken buna dikkat edelim. Yanlışlarımızı anında düzeltelim. Ve bunun zaman içinde gelişimin en büyük belirtisi olduğunu hatırlayalım. Ve şu Çin atasözünü de hiç unutmayalım: **«Eğer hataların varsa düzelt, eğer yoksa kendini izle!»**

SAVAŞIMIZIN HIZINI VE GÜCÜNÜ ARTTIRALIM

TOPLANTILARDA ÖRGÜT İÇİNDE KENDİ BİRLİĞİMİZİ KURMAYA DOĞRU YAŞASIN SOSYALİZM YOLUNDA BAĞIMSIZLIK VE DEMOKRASİ SAVAŞIMIZ

YAŞASIN SOSYALİZMİN GENÇ SAVAŞÇILARI

YAŞASIN DEV - GENÇ İÇİNDEKİ BİRLİĞİMİZ.

Türkiye'de Monopolleşme

ANT'ta çıkan bir dizi yazı, Türkiye'de holdinglerin (Koç Hlding, HASTAŞ, Ordu Yardımlaşma Kurumu) bünyesi ve bu holdingler arasındaki mücadele üzerinde önemle durdu (1). Yazımızın amacı, bu holdinglerin ortaya çıkış zorunluğuna, ve holdingler arası mücadelenin muhtemel sonuçlarına açıklık getirmektir.

Önce şu soruyu soralım: Klasik iktisat ders kitapları, kapitalist ülkelerde fiyat mekanizmasının üretim, kaynakların tahsisi ve gelirin bölüşümü sorunlarını etkin şekilde çözümlediğini yazdığı, ve etkin şekilde çözüm tam rekabet varsayımına dayandığı halde, nasıl oluyor da, kapitalist ülkelerde hakim piyasa şekli monopol ve eksik rekabet oluyor? Bir ülkede belli bir devrede rekabet şartları gerçekleşmiş bile olsa, kapitalist sistem bu rekabeti engelleyecek sebepleri bünyesinde geliştirmekte midir?

Bu soruya olumlu cevap vermemiz gerekir. Nitekim, *«rekabet savaşı malların fiyatını düşürmek suretiyle sürdürülür. Malların ucuzluğu, ceteris paribus, emeğin verimliliğine ve emeğin verimliliği de üretimin ölçeğine bağlıdır. Bunun sonucu olarak, büyük sermayeler küçük sermayeleri yutar.»*(2) *«Bir sermaye artışı veya sermaye birikimi, sermayenin organik birleşimini değiştirmediği sürece, kâr hadlerinde bir düşüşe yol açmaz.»*(3) Fakat teknolojik gelişmeler, emek birimi başına sermaye miktarının, bir başka deyişle, sermayenin organik birleşiminin artmasını gerektirir, ve bu da kâr haddinin düşmesine yol açar. Bu durumda, rekabet derecesini azaltmak suretiyle malı daha pahalı satmak kâr haddini artırabilir. Bu olanak, rekabeti ortadan kaldırmak amacıyla yapılan rekabeti daha da kızıştırır. Demek ki, tam rekabetin eksik rekabete dönüşmesi ve monopollerin ortaya çıkışı, kâr haddini artırma çabasının doğal bir sonucudur.

Rekabet derecesi azalırken, üretimde kullanılacak sermaye ihtiyacı artar, ve bu sermayenin hiç değilse bir kısmını halktan toplamak zorunluğu ortaya çıkar. Gerek kaynak israfına, yanlış fiyatlamaya ve aşırı monopol kârlarına yol açan, gerek kullandığı sermayenin bir kısmını halktan almak zorunda kalan bu büyük şirketleri sevimli gösterme ihtiyacı, yeni ve orijinal (!) teorilerin ortaya çıkmasına yolaçmıştır. Buna göre, bu büyük şirketler, yatırımlarından azami kâr sağlamak peşinde koşmazlar, hisse senedi hamillerine, işçilerine, halka ve bir müessese olarak bizzat firmaya karşı sorumlu olduklarını bilirler, ve ona göre hareket ederler. Fakat yapılan araştırmalar, büyük şirketlerin kâr eğiliminin tam rekabet firmalarınınkinden daha büyük olmasa bile, bu firmaların kârı azamileştirme politikası bakımından daha iyi teçhiz edilmiş olduğunu göstermektedir. Nitekim büyük bir firma, avukatlardan, müşavirlerden, diğer firmalardan bilgi kaçıran casuslardan, hareket araştırması ve matematiksel programlama gibi tahlil araçlarından faydalanabilmektedir. (4) Bu konuda ortaya atılan diğer bir fikir de, bu büyük firmaların kâr peşinde değil, itibar peşinde koştuklarıdır. Bu savunma da, parayla itibarı birbirinden ayırmaya çalıştığı için yanlıştır. Kapitalist toplumda en itibarlı kişi, en fazla paraya sahip olan kişidir. Daha fazla itibar sahibi olmaya çalışan müteşebbis, daha fazla kâr elde etmek zorundadır.

Bu şekilde büyük firmaların amacını saptırmak, kapitalist sistemde fiyat mekanizmasının rolünü inkâr anlamını taşıdığı için bir çelişme teşkil eder. (5) Eğer harekete geçirici unsur, kârı azamileştirme değilse, kaynakları en üretken oldukları alana kaydıran, genel fiyat ve bölüşme dengesini sağlayan şey ne olacaktır? Devlet mi?

Bizim gibi sanayileşmenin başlangıcında bulunan az gelişmiş ülkelerde sınai mamuller talebi sınırlıdır ve bu da her üretim dalında bir veya birkaç firmadan müteşekkil piyasa şekillerini hakim hale getirmektedir. Tam rekabetten eksik rekabete dönüşüm söz konusu olmamakla birlikte, bu piyasa şekillerinin muhtemel sonuçları, gelişmiş ülkelerinkinin aynıdır.

Eksik rekabet ve monopol piyasaları, kârı azamileştirme nedeniyle, üretim miktarının azalmasına yolaçtığı gibi, bazı kaynakların atıl kalmasına da yolaçar; bunun sonucu olarak, rekabet derecesi azaldıkça, ekonomide giderilmeyen sonsuz derecede ihtiyaç olduğu, ve bu ihtiyaçları giderecek mal ve hizmetleri üretebilecek atıl kaynaklar bulunduğu halde, giderilmeyen ihtiyaç ve kullanılmayan kaynak miktarı artar. Bu büyük şirketler mevcut ihtiyaçları karşılamak amacını gütmediği gibi, ihtiyaç duyulmayan malları, ihtiyaç maddeleri haline getirmek için reklam harcamalarına girişebilir. Ve ihtiyaçların giderilmesinde kullanılabilecek kaynakları, yeni ihtiyaçlar yaratmak için kullanabilir. Nitekim bizde son yıllarda Cola gazozları ticareti bunun tipik bir örneğidir.

Türkiye fakir bir ülkedir ve gelişmesi için sanayileşmesi, bunun için de tasarruflarını artırması gerekir. Fakat en fazla reklama dayanan ve gelişen üretim dallarını (gazoz, buzdolabı, otomobil gibi) tüketim malları kesimleri olması, halkın tüketim sınırlarını genişletmekte, tasarruf gücünü azaltmaktadır. Gazoz içerek otomobil sahibi olunabileceğini müjdeleyen reklamlar, kafası otomobil hayaliyle, karnı gazozla dolu tipler yaratmaktadır. Bankaların da aynı yola başvurması ve para, ev v.s. ikramiyeleri tertiplemeleri, tüketimle tasarruf (gazozla banka) arasındaki rekabeti şiddetlendirmektedir. Bazen çelişme, aynı büyük şirket içinde gelişmekte, bir yandan yeni üretilen malın tüketimini sağlamak için reklam kampanyaları açılırken, diğer yandan aynı şirketin sermaye ihtiyacını karşılamak için aynı araçlarla reklam kampanyaları yürütülmektedir. Halk aynı anda hem daha fazla tüketmeye, hem daha fazla tasarrufta bulunmaya davet edilmektedir. Belli bir şirket her iki amacı gerçekleştirse bile, Türkiye'de gelirler büyük bir artış göstermediğine göre, sonuç para piyasası aleyhine olacak, bankalardaki atıl kapasite biraz daha artacaktır.

Tüketim kampanyaları, halkın *mutlak* tasarrufunu azaltmasa bile, bu tasarrufun yöneleceği yatırım kollarının değişmesi, büyümeyi en-

OSMAN NURİ TORUN
— Hürriyet Holding'in Başdanışmanı —

ORHAN ERKANLI
— Hürriyet Grubu'nun Genel Yönetmeni —

Bâbıâli'de Holding doğuyor

İki kardeşin ayrılmasından sonra veb - ofset grubunu üzerine alan Haldun Simavi'nin bir süreden beri Günaydın Gazetesi'nde Süleyman Demirel'e karşı açtığı mücadele «Dağ fare doğurdu» misali fiyasko ile sonuçlanırken, diğer kardeş Erol Simavi'nin üzerindeki Hürriyet Grubu yeni atılımlara hazırlanmaktadır. Bu atılımların esasını, bir «Hürriyet Holding» kurulması teşkil etmektedir. Hürriyet A.Ş.'nin hisse senedlerinin büyük çoğunluğunu elinde bulunduran ve aynızamanda Hürriyet Gazetesi, Yeni Gazete, Hafta Sonu gazeteleriyle Haber Ajansı ve Hürriyet Dağıtım A.Ş.'nin sahibi durumunda bulunan Erol Simavi, bu şirketleri bir holding çatısı altında toplamak, ayrıca holdinge bağlı olarak başka alanlarda da şirketler kurmak üzere bir süreden beri hazırlıklar yapmaktadır. İlk önce Hürriyet grubunun başına genel yönetici olarak eski MBK üyelerinden Orhan Erkanlı'yı getiren Erol Simavi, daha sonra bu holdingin kuruluşunu planlamak üzere 27 Mayıs iktidarının DPT Müsteşarı Osman Nuri Torun ile bir anlaşma yapmıştır. Torun, hazırladığı holding tasarısını Erol Simavi'ye vermiş ve holdingin kuruluşu için gerekli formalitelere başlanmıştır. Osman Nuri Torun ayrıca beş yıl süre ile holdingin başdanışmanlığını yapmak üzere Erol Simavi ile anlaşmıştır. Böylece holdingler savaşına Bâbıâli'den de bir holding katılmaktadır. Öte yandan, Nejat Eczacıbaşı'nın da bir holding kurmak üzere teşebbüse geçtiği söylenmektedir.

HASTAŞ'IN «BU NE GÜZEL HAYAT» KAMPANYASI
— Bir de arka sayfadaki gecekondu hayatını görsünler —

gelleyici bir rol oynayabilir. Nitekim gelişmenin ilk safhalarında gelişmeyi en fazla destekleyen yatırımlar (yol, liman, sulama tesisatı, enerji üretim şebekeleri gibi) temel yatırımlardır. Bu yatırımlar *uzun vadeli* yatırımlardır ve doğrudan doğruya tüketim talebini karşılamadıkları için de, bunlardan elde edilebilecek kâr haddi ya sıfırdır, ya çok düşüktür. Aynı şey, ağır sanayi yatırımları için de geçerlidir. Bunun sonucu olarak yüzde 12 faiz ödenen bir sermaye, bu alanlarda değil, montaj sanayii gibi, kâr haddi yüksek, *kısa vadeli* yatırımlarda kullanılabilecektir. Bu, ilerki yıllarda ekonominin üretim gücünün yeteri kadar artmasını önleyen bir faktör olabilir.

HASTAŞ ile Koç Holding arasındaki sermaye savaşında kullanılan metod, Türkiye'de sermaye piyasasının geleceği hakkında da şüpheler uyandırmıştır. Koç Holding, sermaye sağlamak için tahvillerin faiz haddini HASTAŞ'ınkinin iki misline çıkarmış ve tahviller rekor denilecek bir sürede satılmıştır. Eğer yeni gelişmeler olmazsa, bu HASTAŞ tahvillerinin kıymetini düşürecek, Koç'unkileri yükseltecek, hiç değilse yüzde 12 faiz ödemeye üretim kollarının sermaye bulma şansını azaltacak ve halktan ileride daha yüksek faiz ödeyen tahvillerin çıkabileceği şüphesini uyandıracaktır. Belli üretim dalında birkaç firma kalmışsa, fiyat savaşı makul değildir. Nitekim ABD'de oligopollerin müşterek fiyat politikası teamül haline gelmiştir. Türkiye'de halktan tahvil yoluyla sermaye sağlayan firmaların çok olmadığı bir dönemde faiz savaşına girişmek, kendi bindiği dalı kesmek olabilir.

Monopollerin ve sermayenin tek elde toplanmasının siyasal bir sonucu da, kapitalist devrede devletin kapitalist sınıfın değil, belirli sayıda büyük kapitalistlerin aracı haline gelmesidir. Gerçi bu sermayenin bir kısmı halkındır, fakat halk dağınık bir kitledir, hisse senedi sahipleri sermayenin o kadar küçük bir payına sahiptirler ki, bunlar için sermayeyi kontrol imkansızdır. Yine, asıl kapitalistler için, istedikleri zaman halkın elindeki sermaye payını satınalmak kolay bir iştir.

Özetlemek istersek, kapitalist ülkelerde rekabet derecesinin azalması, tabii bir gelişimdir, ve rekabet derecesi azaldıkça ekonominin etkinliği azalır. Fakir ülkelerde reklamlarla yürütülen ihtiyaç yaratma işlemi, tasarruf aleyhine işlediği ve yatırımların strüktürünü değiştirdiği için zararlıdır, ve sermaye bulmak için başvurulan metod, sermaye piyasasının geleceğini tehlikeye düşürebilir. Sermayenin az kişi elinde merkezileşmesi, bu kapitalistlere devleti daha büyük ölçüde etkileme olanağı sağlar.

1) «Ordu kapitalistliğe itiliyor», *Ant*, No. 136, 5 Ağustos 1969; «Türkiye'nin 1 Numaralı Kompradoru Vehbi Koç», *Ant*, No. 139, 26 Ağustos 1969; «Holdingler Savaşı», *Ant*, No. 151, 18 Kasım 1969.
2) K. Marx, Capital, I, 25, 2.
3) Ibid, III, 25, 4.
4) J. S. Earley, «Marginal Policies of Excellenty Managed Companies», Am. Ec. Rev. Mart 1956.
5) Paul A. Baran ve Paul M. Sweezy, *Monopoly Capital*, 1966, S. 35, Am. Ec. Rev.

Nuri KARACAN

HASTAŞ BAŞKANI SUPHİ BAYKAM
— Politikacılıktan kapitalistliğe —

"Bu o biçim hayat!,,

Bir süre önce Koç Holding'in ilk defa piyasaya tahvil sürmesi ve tahvil alacak olanlara da holdinge ortak olma imkanı tanıması üzerine ağır bir darbe yiyen Hastaş Holding, yeni bir atraksiyonla yeniden sahneye çıkmıştır. Gazetelerde uzun süre yürüttüğü **«Bu ne biçim hayat?», «Bu ne güzel hayat?»** bulmacalı kampanyasıyla dikkatleri üzerine çeken Hastaş, önceki pazar günü marifetini açıklamıştır; Ortaklarını mesken sahibi yapmak!

CHP'de ortanın solu politikacılığından kapitalistliğe transfer eden Suphi Baykam'ın idare meclisi reisi olmasından sonra gazetelere çarşaf çarşaf ilanlar vererek ve bu ilanların hatırı için kendisinden manşetlerde bahsettirerek ismini bütün tasarruf sahiplerine duyuran HASTAŞ, kendi ilanına göre halen 40.000 ortağa sahiptir. «Halk Sektörü» olmak iddiasındaki HASTAŞ, küçük tasarrufları bir araya getirerek milyonlarca lira toplayan HASTAŞ, bugüne kadar ortaya doğrudürüst bir eser koyamamıştır. Şimdiye kadar yapabildiği tek şey özel okul işletmeciliğidir. Birçok parlak projeler ilan edilmiş, fakat henüz gerçekleşmemiştir. Almanya'daki işçilerimizin paralarıyla kurulan Türksan'ı da bünyesine katmak için Suphi Baykam çeşitli Almanya seyahatleri yapmış, hattâ bu birleşmenin gerçekleştiğine dair gazetelere ilanlar da vermiş, fakat sonuç fiyasko olmuştur.

Ayrıca HASTAŞ Holding yönetiminin tam bir lüks içinde yüzmesi, küçük tasarruflardan biriktirilen paralarla Cumhuriyet Bulvarı'nda lüks bürolar döşenmesi, bir yandan yönetimdeki bazı önemli kimseler tasfiye edilirken, öte yandan arka arkaya yüksek ücretli kimseler transfer edilmesi de, gazeteleri susturmak için verilen suspayı ilanlarına rağmen, fısıltı gazetesi vasıtasıyla ortaklar tarafından duyulduğu için son günlerde şirket yöneticilerinden hesap sormak için Cumhuriyet Caddesi, 133 numaradaki kaşanenin kapılarını aşındıran ortakların sayısı háyli artmağa başlamıştır. Koç Holding'in de, bu arada HASTAŞ ortaklarının gözlerini kamaştıran bir kampanya yapması, bardağı taşıran son damla olmuştur.

Bu durum karşısında, HASTAŞ, ortaklarını elde tutabilmek ve yeni ortaklar kazanabilmek için bu «mesken kampanyası»nı açmıştır. Ancak mesken sahibi olabilmek için, tipine göre, HASTAŞ'ın en az 6.000 veya 10.000 liralık hisse senedine sahip olmak lazımdır. Ayrıca mesken sözleşmesi imzalanırken de 10 bin lira peşin yatırmak gerekmektedir. Böylece Koç Holding'in sarsıcı darbesinden sonra HASTAŞ «Bu ne güzel hayat» edebiyatıyla yeni bir finansman sağlayacak ve holdingler savaşında ayakta durmağa çalışacaktır.

Konut sorunu devletçe halledilmediği için emekçiler başlarını sokacakları çatıyı, kendileri kurmak zorunda kalmaktadır.

YERLE BİR EDİLEN GECEKONDULAR
— Emekçinin varını yoğunu harç ettiği çatı yıkılıyor —

Baruthane gecekonducuları direniş için birleştiler

«Yaşasın bu düzenin değişmesi için kavga verenler»

Yücel YAMAN

«Teorik yanlışlıkların teori içindeki payı, eylemle belirlenir. Eylem - teori tamamlaşması en mükemmeli verir.»

MAO ÇE TUNG

Baruthane Deresi'nin iki yanında bir çaba, bir kavga var. Bir yanı tümden parsellenmiş. Üstünde Feriköy Mezarlığı... Bir yanı, harp meydanına dönmüş kondularla dolu. Bunların etrafını yine kondular sarmış. Konduların arasında, sekiz direk gibi yükselmiş sosyal meskenler

Türkiye'nin dört bir yanından gelmiş Rize'liler, Giresun'lular, Sinop'lular, Sivas'lılar. Köyünde topraksızlıktan, şehirde evsizlikten yakınıyorlar. Tümü beşyüz hane. Çoğu fabrikalarda işçi. Aralarında işsizler de var. Ellerindeki, avuçlarındaki tüm parayı harcamışlar buralara. Arsa almışlar. Devletin, vakfın arsasını. Kimden? Devletten değil, vakıftan değil!

Dolaplar dönüyor

Araya aracılar girmiş. Bunlar, kendilerini gizlemesini çok iyi beceriyorlar. Beşyüz hanenin briketleri hep aynı yerden alınır. Temsilciler hep aynı kişilerdir şimdiye kadar. Beşyüz haneyi birleştirme iddiasında olanlar, ama aslında bölenler hep aynı kişiler. Kanuni müracaat yerlerini şaşırtıp, hep aynı kişiler bölmek istediler bu emekçileri... Belediye yerine valiye, bunların ikisi yerine, taa Ankara'lara gidenler, gitmek için para toplıyanlar hep aynı kişiler. Aynı kişiler el altından arsa satışını idare ediyor. Arsa alanlar müthiş bir sadakat ile satın aldıkları kişilerin isimlerini söylemiyorlar. Bu arada Belediye Reis vekili Sedat Erkoğlu «Efendim, gerçek eve ihtiyacı olmadan, ticaretini yapanları siz çıkartın.» diyerek devletin görevini emekçilerin omuzlarına yıkıyor.

Gecekonduları yıkılan emekçiler aynı bölgedeki sosyal meskenleri işgal ettiler

Arsa fiyatları en az üçyüzden başlıyor. En eski yapım yedi ay öncesinden... Yedi aydan beri 49 defa yıkıma uğramış ev var. Ev deyip de geçmeyin, dört blok kontraplakla çevrilmiş üstü açık yere de ev diyor, kondulu Mustafa Yavaş. «49 defa yıkıldı evim» diyor... «149 da olsa yapacağım tekrar... Haa, sizden önce böyle demiyordum, şimdi yapacağız, diyorum.»

Yapım - Yıkım yarışı

Yedi ay öncesinde bir ev yapma yarışı başlamış. Yarışı kızıştırmış ars.. satıcıları. Her gece evler yapılmış, kavga döğüş. Bir karış yer için birbirine girmiş insanlar. Bunları kıs kıs gülerek seyredenler olmuş. Bu arada yapılan evler bir süre sonra yıkılmış. Bu yıkım, ev sahiplerinin şanssızlığına verilmiş. Evleri yıkılanlar «Derdiniz, garazınız bana mıydı, niye başkalarınınkini yıkmadınız» diye sızlanıyormuş. Şanssızlığı kaldırmak için de araya «PARA» koymuşlar. Rüşvet girip çıkmış. «Yıkıma gelenlere, yıktıranlara» diye paralar toplanmış. Etek etek. Sözde telgraflar çekilmiş elliye yakın. «En büyük yeri Ankara belleyip, tel çektik» diye anlatıyor Laz Celal. «Başbakanun gelmesinu istedum. Gecemi, gündüzüme kattum, vatan için millet için, halk için uğraştım, ne menfaatim var. Bir karışçuk yerum bile yok. Ta Ankara'lara gedup başbakanımızdan, büyük başbakanımızdan kağıt aldım.»

Kağıtlar alınmış, sözler alınmış ama hep yıkılmış emekçilerin evleri.

Baruthane'nin karşı kıyısı elele

Biz, yukarıdaki çil yavrusu gibi dağılmış konducularla, vasıtalı ilişki kurduk. Ellibeş kişilik bir grup, duyduk ki, Feriköy Mezarlığı altını, Baruthane Deresi üstünü parsellemiş. Gittik yanlarına. Ellibeşi birden bir kişi. Hep birden adım atıyorlar.

"Vatan bize kılıcımızın ekmeğidir„

«Vatan bize kılıcımızın ekmeğidir.» Okuduğum günden beri aklıma geldikçe sevdiğim bu Namık Kemal cümlesini yeniden yazarken, ilk gençliğimizde «vatan şairinin adına düzenlenen törenler geliyor aklıma. Kurtuluş savaşının temel düşünüsüne teğet geçen küçük burjuvaların, kürsülerden onu nasıl bir biçimciliğin sahteliği içinde formüllere bağladıklarını görüyorum. Tıpkı savaşın temel yapısına gölge düşürdükleri gibi. Tıpkı Mustafa Kemal Paşayı Mithat Paşayı ve ötekileri konuşurken yaptıkları gibi.

Olayları ve kişileri gerçekliğinden kopararak tek yanlı yargılara vurdunuz mu, ne kalacak tarih adına elinizde. Bizim kuşak o kalanlarla dolduruldu yılar yılı. Anadolu insanının, taş basması resimlerini kahvesine kendiliğinden astığı Namık Kemal de, bu değerlendirme çıkarcılığı içinde, bir olmadığı yere yükseltildi; bir getirdiği herşeye dirsek çevrilerek indirilemeyeceği düzeylere yuvarlanmak istendi.

Oysa batının, artık, pazara çıktığı bir dönemde, geri kalmış kurumları ile sakalı ele veren mahvolmuş bir İmparatorluğun enkazı üzerinde zayıf düşünce ışınlarının peşine düşen adamlardı onlar. Ziya Paşanın «Ya dehre gelmeseydim, ya aklım olmasaydı...» dizesi kadar doğru anlatılamaz durumları. Bu özedeki başkaldırma, dünyayı ve insanları, öğretilenden farklı yönleri ile seçmeye başlayan bir us başkaldırmasıdır.

Daha sonra bu iki temel kavrama yüzde yüz bağlı olan halk, dil, devlet, hükümet, politika kavramlarını anlamaya ve anlatmaya çalışarak, bütün vücutları ile bilerek kapatılmış kapıları zorlama olayları oldu yaşamları. XIX. yüzyılın gelişmeleri içinde bu kavgayı «bürokratlar arası rekabete» bağlamak yanlışı başka bir yönden, İsmet Paşanın, işbirlikçi Enver Paşayı da tarihin kuyusundan çıkarma gayreti kadar ters düşer gerçeğe. Evet, kapatıldığı zindandan padişaha oğlu için para isteme mektubu yazan bu adam, düşün alanına ilk kez «Havassa ait bir edebiyat istemiyoruz.» sözünü getirmiş ve bu başkaldırmanın örneklerini vermeye çabalamışsa, önce biraz şaşırmak gerekir.

Islahat Fermanı'nın koyduğu ilkeler ortamında, liman burjuvazisinin teşekkül ettirilme koşulları yaratılarak, bir beşinci kol gibi devletin içine doğru harekete getirildiği, ve hacminiz kadar bir çuval içinde Sarayburnunu boylamanız çin baskıyla da olsa mahkeme kararına gereksinme duyulmadığı bir dönemde. Ve de Ali Suavi'nin Dolmabahçe sarayı önünde zaptiye sopaları ile kafasının parçalanarak öldürüldüğü bir dönemde.

Sonra da aynı adamın, akmağa başlayan yabancı sermayeye belli bir düşün düzeyinde, ama gerekçelerle ve kökten bir yadsıma ile karşı çıkmasını «zaman zaman eleştirme» havasında hafife almamak gerekir. Dikkat edilsin, XIX. yüzyılı ve Osmanlı İmparatorluk düzenini konuşuyoruz. Böylesi koşullarda ve daha ilk gazetenin çıkma tarihinden şu kadar yıl geçmişken, bir şair - yazarın örneğin «Mahud antlaşma ile iç ticaret için ecnebilere izin verildiği zaman, sanki sadece yerli sanayii mahvetmek lüzumuna inanılmış gibi ithalattan yüzde beş iç ürünlerden yüzde sekiz gümrük alındı.» diye yazabilmesi ve yargılarını da, adını da koyarak liberalizmin belli ellere sağladığı olanaklara bağlaması(1) hiç değilse dört satırlarla özetlediğimiz yargı cümlelerine izin vermeyecek bir görüş açıklığıdır.

Ölüm yıldönümlerinde, anma yazılarına da sığdırılamaz Namık Kemal gibi çok cephede vuruşan savaşçılar. Ama bir dil ustası olduğu kadar, hiç kuşkusuz bir yöntem ustası da olan Nazım ağabey, dört beş mısra içinde bugün Soyut görünse de hürriyet sözcüğünü kalabalığa götüren bu ilk adamımızı yerine oturtmuştur:

«Pariste kime çiçek götürdün yoldaşım
Komünacıların duvarına
bir de dal gibi bir dilbere.
Pariste kimi gördün seninkilerden
Namık Kemali, Ziya Paşayı, Mustafa Suphiyi.»

(1) Hürriyet, 10 Ağustos 1868

Şükran KURDAKUL

GECEKONDUCULARIN PROTESTO YÜRÜYÜŞÜ
— Amerika'ya yer çok. Fakirlere yer yok —

Hep birden karar verip uyguluyorlar. Necati Tabak diyor ki:

«Onlar; karşıda kapkaççıların eline düşmüşler. Onlar birlik olamazlar. Orada menfaat kavgaları var. Bizim münasebetlerimize katiyen para girmedi. Birliğimizin sebebi budur. Ve biz bu birliği bozmayız. Öyle değil mi arkadaşlar?».

Ellidört ağız hep birden **«EVET»** diye gürlüyor. Sonra Cemal Balcan alıyor sözü:

«İşçi kardeşler, bir elin nesi var? Hiçbir şeyi yok. İki elin sesi var... Bizim evimiz var mı? Yok. Biz vatandaş mıyız? Vergi veriyor muyuz? Askerlik yaptık mı? Yaptık. Üstelik 'DAR GELİRLİ VE YOKSUL' muyuz? Ben, demiyorum. Anayasa diyor.»

Hep bir ağızdan: **YOKSULUZZZ!»**

Balcan sürdürdü konuşmasını, **«O halde devlet bize ev verecek.»** Bu arada **«ANAYASANIN 49. MADDESİNİ YAŞATMA DERNEĞİ»**nin duvarına asılmış bir bez gösterdi: **«DEVLET YOKSUL VE DAR GELİRLİ AİLELERİN SAĞLIK ŞARTLARINA UYGUN KONUT İHTİYACINI KARŞILAR.»**

Birliğe davet

Bir dernek kurmuşlar. Tüm gecekonduculara açık. İstanbul'daki bütün gecekonducuları, ortak dertli insanları birleştirmek muratları.

Mustafa Yavaş alıyor lafı: **«Birimizin derdi, hepimizin derdi. Birimiz hepimiz için. Birimizin evini hepimiz imeceyle yapacağız. Zararını hepimiz karşılıyacağız. Şimdi biz, kardeşten de ileriyiz. Çünkü yolumuz bir, derdimiz bir, kurtuluşumuz bir. Değil mi ki işçiyiz, değil mi ki konducuyuz?»**

Yıkım başlıyor

Baruthane'nin üst karşı kısmına 28 Kasım 1969 günü saat 9'da beş araba toplum polisiyle yıkım memurları geldiler. Kalkanlıydılar. Copluydular. Kazmalı kürekli değil ama, buldozerliydiler. Saf Saf olup, konduluların karşısına dizildiler. Emine Balcan Bacı, evinin duvarına 49. maddeyi astı. Sonra bütün millet astı. Bir kısmı, duvarları bayraklara sardı. Bir kısmı Atatürk'ü aldı ellerine. Bütün bunlara karşı dozer ve cop birliği vardı. Atatürk büstü dozerin altında kalıp kırıldı. Bayrak coplu adamın ayakları altına düştü. Bir ağıt sardı Baruthane deresini. Dert doldurdu Baruthane deresini. Barutlaşmıştı insanlar. Artık ortalıkta kin dolaşıyordu. Öfkenin ve kinin boy hedefiydi sekiz direk gibi sosyal mesken. Öfke ve kin doldu bir anda sekiz direk gibi sosyal meskene. Doldular. Yağmaladılar, yağmaladılar...

Korku başlıyor

Sonra büyük bir kararlılıkla, yataklarını, karılarını ve çocuklarını taşıdılar. Sonra dindi öfkeleri. Gece bindi. Karanlıkla birlikte ikircikleştiler. Bir kısmı sabah olmadan sekiz direk gibi sosyal meskeni terkettiler. Hüsnü Dana büyük bir kalabalığa diyordu ki: **«Biz fakir miyiz?»** Kalabalık hep bir ağızdan: **«EVET»**

«— Devlet Fakir ve yoksul insanlara ev vermek zorunda mı?»

«EVET»

(Meskenleri göstererek).

«— Bu evler sağlık şartlarına uygun mu? Ve de devletin mi?»

«EVET.»

«O halde mesele tamam arkadaşlar...»

Kulağına kar suyu kaçanlar

Mehmet Ali Tank ise, **«Arkadaşlar biz, validen korkmayız. Polisten reisten, hatta başbakandan, cumhurbaşkanından korkmayız. Çünkü bizler kanuna uygun ve haklı işler yapıyoruz.»** diyor. Yahya Ay alıyor sözü: **«Bir kozumuz kalmıştır. Ayrılık gayrılık yapmadan yürüyüş hakkımızı kullanacağız. Biz işçilerin, en önemli silahı birliktir.»**

Bütün bu gelişmeler bazı adamların kulağına karsuyu kaçırmıştı. Bu arada karşı kıyıdaki ellibeşler, evleri yıkılan, birlik olamıyan hemdertlerinin yardımına geldiler. Çıkarcıların çıkarları böylece daha çok tehlikeye girdi. 29 Kasım'da çıkarcılar son kozlarını oynamak istediler. Evlerini yıktırdıkları insanları önce valiye, sonra belediyeye götürdüler. Ve beşyüz insanın adına dediler ki:

«Şişman zabıta memurunu buradan alınız, zayıf olan iyi yürekli zabıta memurunu veriniz. Şişman zalim evlerimizi yıkıyor. Zayıf olanı yıkmadı.»

Dananın kuyruğu kopuyor

30 Kasım pazar günü Devrim İçin Hareket Tiyatrosu gelmiş, **«Gecekondu»** oyununu oynuyordu. Laz Abbas, çok büyük bir kalabalığı hiçe sayarak, **«Defolun, müslümanlıkta yoktur. Gidin burdan.»** diye müdahale etti. Daha doğrusu ettirildi. Oyunu seyreden işçi konducular ise, oyunun sürmesini istediler. İsteklerini yerine getirdiler.

Oyundan sonra Cemal Balcan, dün reisle kendi adlarına konuşan Veli'yi meydana çağırarak **«Bize hesap ver»** dedi. Bu isteğe kalabalık katıldı. **«Hesap ver» dediler.** Veli ise konducuları hiçe sayarak **«Benim verilecek hesabım yoktur»**, dedi.

Ellibeşler'in temsilcisi Necati Tabak, **«Birlik olmazsa dirlik olmaz. Temsilcisinden hesap soramıyan insanlar, değil ev, bir karış yer sahibi olamazlar» dedi. Bütün arkadaşlarını kendilerine yardım etmekten çekeceğini söyledi.**

Kalabalık çoşmuştu artık. Herkes çıkarcılara ve spekülatörlere lanet okuyordu. Ve hemen elleri kolları sıvayıp, herkese hesap verebilecek olan temsilcilerini seçtiler.

Başarıya ilk adımlar

1 Aralık pazartesi günü 10 kişilik temsilci grup, Türkiye İşçi Partisi Belediye Meclisi üyeleriyle önce Belediye Reisine, sonra Valiye gitti. Hem reis, hem vali işçilerin dertlerini ve gerçek temsilcilerini anlamadılar. Üstelik vali ile görüşen temsilciler dışarı çıktıktan sonra, vali içlerinden birini tekrar çağırdı. On kişi ise **«Bizim önümüzde söyleyemediği şeyi, bir kişiye nasıl söyler»** diye hiçbir temsilci göndermediler.

Mustafa Yavaş anlatıyor: **«Arkadaşlar bizi bölmek isterler. Aksine birleşeceğiz. Öyle bir dünyada yaşıyoruz ki, muhanetin suyu yukarı akar, sağ gözün sol göze faydası yoktur. Herşey gayet açıktır. Biz, işçilerin son kozumuz çoluk çocuk yürümektir.»**

Herkez cevapladı Mustafa Yavaş'ı: **«YÜRÜYECEĞİZ, YÜRÜYECEĞİZ».**

Ve yürüdüler

Ve 2 Aralık salı günü Sultanahmet'ten başlayıp Belediyeye yürüdüler.

«Ev istiyoruz.»

«Onlar Moda'da, biz kondu-da»

«Biz yaparız, onlar yerler»

«Köyde toprak yok, şehirde ev yok».

«Bu düzen değişmelidir»

«Kuşların bile evi var»

«Tarlada biz, yemede siz»

«Fabrikada biz, eğlenmede siz»

«Amerikaya yer çok, fakire yer yok»

«Vatandaş mıyız, taş mıyız?»

«Hükümet gel hesap ver»

Nuri Öz diyor ki: **«Bu ilk adımdı. İkinci kocaman adımı ve diğerlerini attığımızda biz işçiler, evlerimizin ve de her isteğimizin sahibi olacağız. Hep birlikte elele. Yaşasın evleri için birlik olanlar. Yaşasın bu düzenin değişmesi için kavga verenler.»**

görüşler

Eyyamcılar alaşağı edilecektir

● **Güleryüzlü sosyalizmin icazetli şampiyonları, son seçim darbesinden sonra parti kademelerinde kendilerine karşı başlayan ve gittikçe ağırlaşan vaziyeti kel görünce, palas pandıras istifayı basıp kendilerini sorumluluk duvarının dışına attılar.** Bu birinci etapta hızlarını alamayan oportunistler, samimiyetsizliklerine bir yenisini daha ekleyerek parti içindeki muarızlarına ve kendilerinden yana olmayan partililere varyansın etmeye başladılar. Düne kadar bütün hatalarıyla ve sevaplarıyla partimizin başında bulunan güleryüzlü sosyalizmcilerin bu son eylemleri, onbinlerce sosyaliste kan ağlatırken, sosyalist hareketin amansız düşmanlarına kahkaha attırmakta ve de zil taktırıp oynatmaktadır.

Sosyalizmin yüzü her gerçeğin yüzü gibi müsbet ve yalçındır. İşte onun için Jean Jaures tarafından, **«Sosyalizm bir kışla hayatı getirmez, ama sosyalizm asla bir başıbozukluk değildir»** denilmiştir. Evet, sosyalizmin yüzü, düne kadar allem edip kallem edip partimizin başında kalmayı her nasılsa başaran, zor görünce de istifa edip Anadolu'nun her yerinde, kelle koltukta, ön safta sosyalizmi uğraşını verenlere iftiralar atıp kapitalistlere kendilerini şirin göstermeğe çalışan oportunistlerin yılışık yüzü değildir.

Oportunistlerin istifasından sonra alelacele yapılan bir seçimle işbaşına gelen bugünkü yöneticiler, esasen yine bundan öncekiler tarafından yönetilmektedir. Hiç şüphe yok ki, Aybarizm'in yeni havarileri, bizleri uyutmaya kalkacaktır. Ama artık çok geç... Hiçbirimizin haberi olmadığı saray entrikalarıyla post değiştirenlere bundan böyle aman yok... Eyyamcıların oyunlarına şimdiye kadar **«ya sabır»** çekip ses çıkarmayan onca sosyalist, bunca zamandır gördükleriyle ve duydukları büyük kongremizde taaruza geçip oportunistlere layık oldukları dersi vererek onları yönetim katlarından alaşağı edecektir. İşte bunun bilincine vardıkları içindir ki, güleryüzlü sosyalizmcilerin suratları asıktır. Varsın, asılsın...

İSMAİL GÜLDAL
(TİP Sultanhisar İlçe Yön. K. Bşk)

Yarınlar Bizimdir...

● 22 Kasım tarihli Milliyet Gazetesi'nde Sayın Mete Akyol, **«Ankara Ankara, Güzel Hahhaaa..»** adlı yazısında. Ankara'nın dramını, gecekondularını anlatmış. Türkiye'nin kalbinde burnundan akanları ekmeğiyle yiyen bebeleri anlatmış.

Kalb hastalıklarının başlıca nedenlerinden biri de besin yetersizliğidir. Bizim besinimizi sağlayacak bahçelerimizi, tarlalarımızı dayımıza vermişler. Bu hastalığa son vermek isteyen arkadaşlarımız, Hürriyet meydanlarında kurşunlanıyorlar. Öldürenler, dayımızın adamları olduğundan, adalete teslim edilmiyorlar. Fakat bir gün kardeşlerimizin hesabını soracağız.

Bir gün elbette dayımızdan kendi tarlalarımızı alacağız. Çocuklarımız aç, babalarımız işsiz kalmayacak. Gülmeyi unutan insanlarımız gülecek, yani Başkan'ın deyimiyle **«Nurlu Ufuklar»** bizi bekliyor. Ama bu ufukları kuyudan adam çıkaran politikacılar değil, karnı şiş, ayakları çıplak çocukların babaları, kardaşları, bacıları gerçekleştirecek...

MAKBULE KAYGILI
(Öğrenci - İstanbul)

TÖS'e Ne Oldu?

● Aydın ve devrimci öğretmenlerin toplandıkları bir örgüttür TÖS. Böyle bir örgütün iç sorunları açık açık tartışılmalı. Kol kırılır yen içinde dememeli. Bir takım politik oyunlarla aksak ve eksik yönlerimiz gizli tutulmamalı. Bu görüşte oduğum için, TÖS'ü eleştirmek isteğinden kendimi alamadım.

Henüz TÖS'e ulaşamamış, TÖS'ün bilincine varamamış, ama gene de TÖS'e, bir takım yan etkilerle de olsa, üye olmuş öğretmenlerin çoğunlukta olduğu bir örgütün yöneticileri, yeni üyeler bulma çabası yanında, kendi üyelerine örgütün bilincini vermek, onları gerekli çizgiye getirmek zorunluğunu duymalılar.

TÖDMF'nun kapatılması ve tüm maddi olanaklarının TÖS'e devredilmesi kararı genel merkez dışındaki şubelerde tatbik edilmemekte, ağırdan alınmakta, gerekli çaba gösterilmemektedir.

Şube yöneticilerinin eylemleri genel merkez tarafından kontrol edilmemekte, TÖS'e üye olabilecek bilince dahi varamamış bazı kişilerin, çeşitli nedenlerle TÖS yöneticiliği yapmaları, TÖS'ü o çevrede, güçsüz, çekingen, üyelerini korumadan aciz, gerekli eylemlerden yoksun göstermektedir.

Tek yayın organımız olan TÖS Gazetesi geniş yayın olanaklarından yoksun olduğu gibi, üyelere bile ulaştırılamamakta, şimdilik sadece yöneticilerin kişisel propagandalarını yapmakla yetinmektedir.

TÖS Hukuk Bürosu, sadece eşe dosta dahil öğretmenlerin savunmalarını yapar kanısı yaygınlaşmakta, bazı olaylarda adeta bunu doğrulamaktadır.

Sürgün edilen öğretmenlere maddi yardım yapmayan TÖS, meslekten ayrılan öğretmenlere maaşlarını ödemekte ve onlardan kendi iş yerlerinde yararlanmamaktadır. Oysa, maaşı ödenen öğretmen bomboş bırakılmamalı ve görev de verilmelidir. Burada iş sahaları açmak gereği doğuyor.

Tüm bunları uzatmak mümkün. Azaltmak mümkün olmadı yıllarca. Onu da yöneticilere sormalı. Devrimci öğretmenleri bir örgüt içinde toplayarak, eyleme yöneltme çabası içinde olmaları gereken yöneticilere. Ne derler bilmem.

AYTEKİN GÜRLER
(Mustafa Kemalpaşa - Bursa)

Kendi vatandaşlarına da zulmediyor

Amerika bütün insanlığın düşmanıdır

Selma ASHWORTH

— Londradan yazıyor —

«2 Amerikalı daha Ay'da» Günün 24 saati batı dünyasının radyo televizyon ve basını bu haberi gına getirircesine, ballandıra ballandıra anlatıyor!

Ama Amerikalılar artık değil Ay'a, değil Mars'a, değil Venüs'e, daha bilmem nereye gitseler, bu fetihlerinin dünya halklarının indinde hiçbir etkisi olmıyacaktır. Geçen hafta 2 Amerikalı ayda dolanırken, Amerikalının korkunç yüzünü birbirinden acıklı 3 haberle bir kere daha görmüş olduk.

«PINKVILLE»

Amerikan Ordusunun **«Ara ve Yık»** emri...

Quang Ngai eyaletine bağlı My Lai (Tu Cong) köyü... Amerikan askeri haritalarında bu köye **«Pinkville»** adını takmışlar. 16. Mart. 1969 sabah 6 sularında sekiz Amerikan helikopteri köye iniyor. 200, 100 ve 70 kişilik üç grup halinde geliyor Amerikalı askerler. **«Charlie»** Bölüğü, 20'ci piyade ve II'ci hafif piyade tugayından!

İŞTE HÜRRİYET KORUYUCULARI
— Hürriyet maskesi altındaki vahşet! —

Köy halkını bambu kulübelerinden sürükliyerek, tehdit ederek dışarı çıkartıyorlar ve %98'i kadın, çocuk ve ihtiyar olan 500'e yakın köy halkını, sebepsiz yere, makineli tüfek ve mavzerle kırımdan geçiriyorlar. Tüm köy halkından 15-20 kadar Vietnamlı şans eseri sağ kalıyor. Çoğu, cesetlerin altında kaldıklarından makineli kurşunlarından kurtulmuşlardır. Bu arada Amerikan askerlerinin bir kısmı da kulübeleri yakıyor. 30 dakikada kırım sona eriyor. Sağ kalanlar, Amerikalılar gittikten sonra, yakındaki «Son My» köyüne sığınıyorlar.

Bunlardan biri 48 yaşlarında Do Chung Shuk, sırtında parça parça bir pijama eskisi anlatıyor: **«Amerikalılar kızımı, oğlumu köy halkıyla beraber kurşuna dizdiler. Köyün meydanında bize diz çöktürttüler ve makineliyle temizlediler herkesi. Üzerime yuvarlanan cesetler benim vurulmama engel oldu.»**

Diğer bir Vietnamlı Do Thi Hoai, kırımdan sonra köyüne dönmüş, öldürülmüş olan yakınlarını **«ortak mezarlığa»** gömmüş.

Do Ba, 14 yaşında... sağ elinin iki parmağı uçmuş ve boynunda korkunç bir yara izi ve içine gömülü kurşun. Cesetler arasında uzun bir süre baygın yatıyor, kendine gelince başka bir kaç yaralı ile cesetler arasından ayrılıp Son My köyüne gidiyor.

VİETNAM'DA KAZANILAN MADALYALAR.

Her nekadar Amerikan uydusu Güney Vietnam ordusu ve hükümeti bu haberleri yalanlıyorlarsa da, Amerikan ordusu ve hükümeti artık bu işi, kedi pisliğini örtercesine kapatamıyacaklarını anlamışlardır. Şimdiden Üst Teğmen William CALLAY Jr. ve Baş Çavuş David MITCHELL, Vietnamlı sivil halkı öldürmekle suçlanmışlardır. Mahkeme, soruşturmalar ve muazzam bir araştırma başlamıştır.

Bu korkunç katliam'a katılmış pek çok Amerikan eri, vicdanlarıyla başbaşa kalamadıklarından, olayın su üstüne çıkmasına yardım etmektedirler.

«Çirkin Amerikalı»nın çirkinliğinin yanı sıra korkunçluğu, vahşeti bu olaydan önce de Vietnam'da kendini göstermişti. 22 Eylül. 1966'da Quang Ngai eyaletinin Xuan Ngoc köyünü bir Amerikan taburu basmıştır. 9 Amerikalı er, önce kulübenin birinde bir karı kocayı feci şekilde dövmüş, bir başka kulübede 5 ufak çocuğu diri diri yapmakla gözdağı vermişlerdir. Fakat kimse Vietcong hakkında bir bilgiye sahip olmadığından ve köyde ingilizce bilen bulunmadığından Amerikalılar sonuç alamayınca büsbütün kızmışlardır. 16 yaşında bir kızın ırzına geçmek istemişler, fakat kızı soyunca frengili olduğunu görmüşlerdir. Bu sefer el lâmbasıyla, 3 çocuk anası bir kadının vücudunu incelemişler, frengi alâmeti görmeyince 5 er sıra ile kadına tecavüz etmişler. Kadının kocası bağırmaya başlayınca, tüm aileyi kurşuna dizmişlerdir. Ertesi sabah aynı tabur, subaylarıyla beraber köye gelmiş ve sanki Vietcong saldırısına uğramış bir izlenim yaratmıya çalışmışlardır. Bu ara 5 yaşında bir kız çocuğunun sağ kalmış olduğunu görmüşlerdir. Amerikalılardan biri elindeki M-14'ü kızın başına vurarak, çocuğu öldürmüştür. Bu hikâyenin içyüzü, çocuğun tesadüfen sağ kalmış anası tarafından dünyaya duyurulmuştur. (Bu olay Washington'da ki dosyalardan alınan bilgiye dayanılarak Norman Poitier tarafından **«Esquire»** dergisinde, Ağustos 1969 sayısında anlatılmaktadır.)

Bir olay daha: 192 numaralı Tepe'de ırza geçme ve cinayet!

17. Kasım 1966'da, akşam alarında 5 erden kurulu bir keşif

Filistin'de "Milli Cephe„ Çağrısı

Filistin'deki marksist-leninist Filistin Demokratik Halk Kurtuluş Cephesi, Amerikan emperyalizminin İsrail Hükümeti ve gerici Arap rejimleriyle işbirliği yaparak gerilla mücadelesini tasfiye etmek üzere bir takım tertiplere girişmesi üzerine, «MİLLİ CEPHE» **çağrısında bulunmuştur.**

Marksist-leninist örgütün öncülük ettiği «milli cephe» ile ilgili çağrı, Filistin Demokratik Halk Kurtuluş Cephesi'nin merkez yayın organı olan ŞERARE (Kıvılcım) Gazetesi'nin kasım sayısında yayınlanmıştır.

Şerare Gazetesi, «Halklar, fedailer ve orduların ortak çalışması, oyunları bozacaktır» **başlığı altında yayınladığı sunuş yazısında, emperyalizmin, siyonizmin ve Arap gericilerinin bölgeyi pençelerine iyice almak için oynadıkları oyunları şöyle tesbit etmiştir:**

a) Amerika'dan garanti almış bulunan ve emperyalizmin Ortadoğu politikasını harfiyen uygulayan İsrail İşçi Partisi'nin tekrar seçilmesi.

b) Washington'da, Amerikan Hükümeti'nin Lübnan'ı gerektiğinde vesayet altına alacağını beyan eden bir bildiri yayınlaması.

c) Direnme hareketinin ezilerek tasfiye edilmesi için Amman üstündeki Amerikan baskısının günbegün artması ve şiddetlenmesi.

Bu girişten sonra, «MİLLİ CEPHE» **çağrısında marksist-leninist Filistin Demokratik Halk Kurtuluş Cephesi bir** «asgari program» **ortaya atarak şöyle demektedir:**

MİLLİ CEPHE

Cereyan eden olaylar, Filistin Direnme hareketinin uzak görüşlü, bencillikten uzak, teorik ve pratik bakımdan ortak bir programa dayanan bir MİLLİ CEPHE olmasını gerektirmektedir. Kurulacak MİLLİ CEPHE'nin ortak programı şu hususları gerçekleştirmelidir:

1 — Filistin direnme hareketine ve Filistin meselesine karşı olan Arap karşı-devrimcilerine uygulanacak plan hazırlanmalıdır.

2 — Filistin Kurtuluş Hareketi'ne karşı diğer Arap ülkelerinin tutumları gözönüne alınarak bir milli siyasi tutum tesbit edilmelidir. Bunu şöyle özetleyebiliriz:

a) Filistin Direnme Hareketi'nin varlığı, bütün Arap topraklarında kabul edilmeli ve bütün örgütlere, halkı bilinçlendirme hakkı sağlanmalıdır. Her örgüt, siyasi programlarını yayınlayabilmelidir. Filistin Direnme Hareketi'nin örgütleri arasındaki ayrılıklara son verilmelidir.

b) İsrail'i destekleyen devletlere karşı, diğer Arap ülkeleri ciddi bir tutum takınmalıdır. Bu da, bütün emperylist devletlerle bütün ilişkileri kesmek, sosyalist ülke devletleriyle bağları kuvvetlendirmek.

Arap ülkeleri pazarını emperyalizme kapatmak, emperyalist üslerini kovmak, Arap servetini kurtarmak demektir. Bilhassa petrol ve diğer bütün servetler millileştirilmelidir.

3 — Siyonizme karşı milli savaşı geliştiren bir Ürdün-Filistin Milli Demokratik Cephesi'nin kurulması gerekir. Bu cephe, halk arasındaki ayrılıkları yoketmeli ve Filistin direnme hareketinin güçlü bir destekçisi olmalıdır.

4 — Filistin meselesinin tasfiye edilememesi için, tüm milli Arap kurtuluş hareketlerinin örgütleriyle kuvvetli bağlar kurulmalıdır.

5 — Siyonizmin saldırılarına karşı halk savaşı yürütmek için milis birlikleri kurulmalı ve İsrail'e komşu bulunan ülke halklarının silahlandırılması için çalışılmalıdır.

6 — Sosyalist ülkelerden alınacak modern silahlarla Ürdün Ordusu silahlandırılmalıdır. Orduda bulunan hain unsurların tasfiye edilmesi için çalışılmalıdır.

7 — Günlük olaylar ve gelişimler, Arap halkına ve Filistin halkına anlatılmalıdır. Çünkü hakımızın en büyükten en küçüğüne kadar bütün meseleleri bilmeğe ve öğrenmeğe hakkı vardır. Böylece halkımızın milli ve ilerici uyanışı artacak ve direnme hareketine daha sıkı sarılacaktır.

Arap orduları, emperyalizmin ve gericilerin maşası olmamalı, Arap askerleri, kardeşleri olan gerillalara ve kendi halkına kurşun atmamalıdır. Fedailer (gerillalar) askerler ve halk arasındaki düşmanca duygular ve davranışlar olmamalı, bu ters durumları yoketmek için mücadele edilmelidir.

EMPERYALİZME, SİYONİZME, KAPİTALİZME VE GERİCİLİĞE KARŞI SAVAŞAN MİLLİ GÜÇLERE KURŞUN ATILMASINA ASLA MÜSAADE ETMEMELİYİZ!

kolu Cat Tuong köyüne geliyor ve oradan genç Vietnamlı bir köylü kızı beraberlerinde alıp, 5 gün sürecek keşiflerinde, cinsi zevklerini tatmin için, ormana ve tepelere dalıyorlar. Kız, birinci gün 5 askerin tecavüzüne uğruyor. Sonra hastalanıyor. Şiddetli şekilde öksürmeye başlıyor. Kızın öksürmesinin, Vietcong tarafından duyulacağını düşünerek, kızı bıçaklıyarak öldürüyorlar. (Askeri dosyalardan elde edilen bilgilerle Daniel Land «Casualties of War» adlı kitabında bu olayı ve daha pek çoklarını anlatmaktadır.)

«Vietnamlı da İNSAN mı ki?»

1967'de Quand Ngai eyaletinde bulunmuş iki Amerikan eri, bir Amerikan yazarına şunları söylemişlerdir: «Kimsenin Vietnamlı için sempatisi yok. Kimse Vietnamlılara insan gözüyle bakmıyor. Vietnamlı insan olmadığı için, onlara ne yaparsanız yapın, önemi yok.» Teksaslı er Sproul, konuşmaya devam ediyor: «Vietkong'lu çok sert ceviz, kolay kolay kırılmıyorlar. Bir kaç Vietnamlı sivil için neden bu kadar gürültü koparılıyor sanki? İnsan değil ki, Vietnamlılar!» (Mart 1968'de NewYorker dergisinde Jonathan Schell'in yazısından.)

Bunlar Amerikalının Vietnam'daki cinayetleri, vahşeti ve insanlık dışı hareketleri... Gelelim ikinci habere:

«BOBY SEALE VE ADİL AMERİKAN YARGICI VE MAHKEMESİ»

«Siyah Panter» lideri Bobby Seale ve 7 arkadaşı, Chicago'da yargıç karşısında hesap vermekteler... Suçları «isyana teşvik» ve «bir eyaletten diğerine isyan ve anarşi, yaratmak amaciyle geçmek»... Bunlar Amerika'da ağır suçlardır.

Fakat biz bu davanın hikayesini yapacak değiliz... Biz sadece şu haberi vereceğiz: Amerikan mahkemesinin adil Amerikalı yargıcı Hoffman, suçlu sandalyesinde oturan zenci Bobby Seale'in elini ayağını bağlatmış ve ağzını selotayp ile kapattırmıştır. Dünyanın hiç bir yerinde, en eli kanlı azılı katil bile, davası sırasında, mahkemede eli kolu ve ayakları bağlı, ağzı tıkalı oturtulmamaktadır. Böyle çirkin bir duruma yalnız, **«demokrasi»** ve **«özgürlük»** diyarı Amerika'da rastlanır... Avrupa basınındaki başlıklar **«Amerikan adaleti Chicago 8'nin davasını utançla hatırlıyacaktır...»** (The Guardian). **«Amerikan adaleti Chicago 8'nin acayip davasından pişmanlık duymıyacak mı?»** (Sunday Times). **«Chicago mahkemesinde iki dünya çarpışıyor.»** (Observer).

Bu hafta Amerika ile ilgili duyduğumuz üçüncü çirkin haber'de Citizens Advisory Concil'in yayınladığı rapordur:

«BEYAZ AMERİKA'DA KIZIL DERİLİ.»

Bu rapor okununca, Amerikalının, kızıl deriliyi yavaş yavaş hiç belli etmeden, ustalıkla nasıl yok etmeye çaıştığı rahatça anlaşılıyor. Kızılderili, Amerikalının indinde normal bir insan değildir. Normal bir hayata hak sahibi değildir. Müzelik bir nesnedir. Bir süre sonra da neslinin tükenmesinde hiç sakınca yoktur.

Rapor diyor ki: **«Kızılderili hiçbir zaman yalnız bırakılmamaktadır. Yaşadığı hayat, kendi kontrolü altında değildir. İstediği gibi yaşamasına izin verilmemektedir. Her yapacağı şey her attığı adım, Federal hükümet'in Bureau of İndian Affairs ofisi tarafından yönetilmektedir.»**

Times gazetesinin muhabiri Ian McDonald da 6 Kasım'da yazdığı bir yazıda: **«Kızılderililerin yaşadığı bölgeden geçerken insanın gönlüne bir üzüntü çöküyor. Kızılderililerin çoğunun hasta olduğu ve insanlık dışı yaşantıları ilk anda göze çarpıyor.»** deniliyor.

Amerika'da tıbbın bu derece ileri gittiği, varlıklı Amerika'da Kızılderilinin ortalama yaşantısı 40 yıldır. Çocuklar arasındaki ölüm oranı, zenci gettolardakinden iki defa ve beyazlarınkinden 4 defa daha fazladır. Gıdasızlık, verem ve trahoma kızılderilileri kırıp geçirmektedir. Ve hükümet buna seyirci kalmaktadır.

Kendi toprağında yaşıyan, derisi beyaz olmıyan halklara hayvan muamelesi yapan Amerika!

Dünya halklarını sömüren, köleleştirmeye çalışan Amerikan Emperyalizmi!

Her ayak bastığı yere ölüm, parçalanma, anarşi ve iç savaş getiren Amerikan ordusu!

Ama iki tane daha Amerikalı, milyarlar sarfiyle Ay'a gitmiş... Artık bu haberler kimseciklerin gözünü kamaştırmıyor. Çünkü Amerika'nın gerçek yüzünü herkes tiksinti ile görmüş oldu. Kimse alkışlamıyor seni Amerika... Gittiğin her yerde yumruklar havaya sıkılıyor. Belki de bu nedenle inlerin cinlerin hop oynadığı Ay'a gitmeyi tercih ediyorsun.

BARIŞ GÖNÜLLÜLERİ NEYİN NESİDİR ?

ANT'ın 149. sayısında CIA emrindeki barış gönüllülerini yetiştiren Türkler hakkında yaptığımız ifşaat büyük yankı uyandırmış, mesele Genelkurmay tarafından ele alınmış, parlamentoya getirilmiştir.

Barış gönüllülerini yetiştiren Türkiye vatandaşları arasında ismini açıkladığımız Faruk Loğoğlu, bu yayın üzerine dergimize bir mektup göndererek bir açıklamada bulunmuştur. Genel hatlarıyla yayınımızın doğruluğunu kabul eden Faruk Loğoğlu, barış gönüllülerinin yetiştirilmesiyle ilgili tamamlayıcı bilgiler de vermektedir. Bu bakımdan Loğoğlu'nun mektubunu aynen ve hiçbir mütalaa eklemeden yayınlıyoruz.

Ancak barış gönüllüsü yetiştiricisi Bay Loğoğlu'nun, «barış gönüllüleri arasında sadece birkaç ajan bulunabileceği», «barış gönüllülerinin çoğunluğunun CIA hesabına çalıştıklarını yazmanın saçma olduğu», «Kendilerinin de, bu gençleri Amerika ve memleketimizin gerçekleri bakımından uyarmak, kazanmak için bu eğitme görevini kabul ettikleri» yolundaki iddialarına gelince, buna da kendimiz herhangi bir cevap vermiyor, sadece 3 Aralık 1969 tarihli gazetelerde yayınlanan bir haberi aynen iktibas etmekle yetiniyoruz.

AÇIKLAMA

«ANT'ın 4 Kasım 1969 tarih ve 149. sayısında çıkan **«CIA'nın Hizmetindeki (Barış Gönüllüsü Yetiştiren) Türkleri Açıklıyoruz»** yazısında doğru olan bazı yargıların yanında, aslı olmıyan ve satıhta kalan ithamlarda yer almıştır.

«İlkönce, doğru olup, yetersiz bir şekilde aktarılan birkaç gerçeğe kısaca değinmek istiyorum. Birinci gerçek, Amerika'nın emperyalist bir devlet oluşudur. Emperyalizmi, her araca başvurarak, her ne pahasına olursa olsun uygulamaya çalışmaktadır. Vietnam faciası bunun başlıca örneğidir.

«İkinci gerçek, emperyalizmin yürütülmesinde çok önemli rol oynıyan kurumlardan birinin de CIA olmasıdır. CIA çeşitli yerlere el atmış, gerek Amerika da birçok kurumlara, gerek yabancı ülkelere ajanlarını yerleştirmiştir. Barış Gönüllüleri de kuruluşundan bu yana, CIA için doğal bir faaliyet sahası olmuştur. Yalnız, Barış Gönüllülerinin hepsinin, hattâ çoğunluğunun, doğrudan doğruya CIA hesabına çalıştıklarını iddia etmek saçmadır. Barış Gönüllüsü olarak hizmet etmek istiyenlerin büyük çoğunluğu, üniversiteden yeni mezun olmuş, saf, akademik yönden pek başarılı olmıyan (ki birçokları üniversiteyi bitirmelerini takiben, ihtisas için imkân bulamadıklarından bu yolu seçmişlerdir) ve genellikle Amerika'daki yaşantıdan bunalmış, çevrelerine hiç olmazsa başka bir ülkede faydalı olmak isteyen gençlerdir. Aralarında, Amerika'nın içerde ve dışardaki siyasetini eleştiren ve bunu antiemperyalistler kadar yeren, uyanık, idealist kimseler de mevcuttur. Şunu da belirtelim ki, içlerinde CIA'ye hizmet edebilecek nitelikte ve kabiliyette kimseler muhtemelen vardır fakat bunların sayısı herhalde pek azdır.

«Mühim olan Barış Gönüllüleri arasındaki birkaç ajan değildir çünkü onların toplıyabileceği istihbarata zannederim Amerikan hükümetinin pek ihtiyacı yoktur. Amerika, memleketimiz hakkında neyi bilmiyor ki, bir de tutup kendi kendilerini zor idare edebilen gençleri ajan olarak göndersin aramıza.. Amerika, istendiğini, en yetkili kaynaklarımızdan elde edebilirken niçin birde Barış Gönüllüsü ajanlarla uğraşsın!. Amerikan emperyalizminin memleketimizde çok güçlü silâhları vardır.

«Mühim olan iki temel nokta vardır: Birincisi, Barış Gönüllülerinin memleketimize, sadece teknik bir anlamda, faydaları var mıdır? Başka bir deyişle, Barış Gönüllülerinin yaptıklarını biz yapabilir miyiz, yapamaz mıyız? Bu sorunun cevabı bence şudur: Faydaları varsa da, onların yaptıklarını biz de yapabiliriz. Bu demektir ki, Orta Okul ve Lise düzeyinde, İngilizce öğretim sahasında, Barış Gönüllülerinin, hiç olmazsa bugünkü şartlar altında, belirli bir ihtiyacı kısmen de olsa giderdikleri inkâr edilemez (İngilizce öğretiminde ne dereceye kadar başarılı oluyorlar, bu ayrı bir sorudur ve bir araştırma konusu olabilir.) Fakat Barış Gönüllüsünün mesleki sıfatı ötesinde, bir de resmi sıfatı vardır.

«İkinci temel nokta da Barış Gönüllüleri programının kimliğiyle ilgilidir. Amerikan hükümetinin bir organı ve görevlileri olarak, Barış Gönüllüleri, ister istemez Amerikan dış poitikasının bir görüntüsü olmak talihsizliğine uğramıştır. Bulundukları ülkede kendi çalışma sahalarında, ne kadar faydalı olursa olsunlar, emperyalist bir düzeni temsil ettiklerinden dolayı, o politikanın yürütülmesinde yardımcı olmak durumuna girmektedirler. Böylelikle, Barış Gönüllüleri programını, sadece teknik veya mesleki yönleriyle mütalaa etmek mümkün değildir. Program, resmi kimliğiyle siyasi bir nitelik kazanmakta ve bugün Amerika'nın Türkiye'de yürüttüğü sömürücü emperyalist politikanın mütevazi bir parçası olmak durumundadır.

«Şimdi gelelim Barış Gönüllülerinin yetiştirilmesinde yardımcı olan vatandaşlarımızın (ki bunlardan biri de benim) durumuna. Bu sorunun cevabı hayli güçtür, çünkü siyasi görüş ve eğilimler, onları bir eyleme sürükliyen iticiler, kişiden kişiye değişebilir. Bu hususta, doğru olarak ancak kendim için konuşabilirim. Fakat, şunu da hemen belirtmek istiyorum ki Barış Gönüllülerini yetiştiren bütün Türkleri CIA hizmetinde diye suçlamak düşüncesizlik, saygısızlık, hatta işgüzarlıktır.

«Maddi zorunluklar dışında, ben ve benim gibi birçok talebe arkadaşların, bu çeşit bir görevi kabul etmesi, bu gençleri Amerika ve memleketimizin gerçeklerine uyarmak için bir fırsat teşkil ettiğinden olmuştur. Barış Gönüllülerini memleketimize davet eden bizim kendi hükümetimizdir (direnen bir Türk hükümeti karşısında Amerika'nın Barış Gönüllülerini çekmemekte ısrar etmesi uzak bir ihtimaldir, çünkü program Amerika için mühim bir silah değildir). Mademki gelecekler, Amerika'nın Türkiye'de uyguladığı sömürücü siyaseti ve Türkiye'nin sorunlarını bilmelerinde fayda vardır. Gerek Amerikan emperyalizminin yıkılabilmesi, gerekse Türk-Amerikan ilişkilerinin tam bağımsızlık prensibine göre düzenlenebilmesi için bu zorunludur. Biz aramızdaki Amerikalıları kazanamazsak, uyaramazsak, Türkleri ve Türkiye'yi hiç görmemiş, tanımıyan Amerika'lıları nasıl kazanacağız? İşte ben Barış Gönüllülerini bu zihniyetle eğitmiş bir Türk'üm.

«Yukarda sözü edilen yazıda yapılan bazı hataları düzelterek son vermek istiyorum.

«1. ANT, Barış Gönüllülerinin, sadece Los Angeles şehrindeki Occidental College'da yetiştirildiğini ima ediyor, bu doğru değildir. 1965 den bu yana, buna benzer eğitim programları Princeton, New York ve Texas Üniversitelerinde ve Portland State College'da da yapılmıştır.

«2. Listede isimleri yayınlanan vatandaşlarımız, Amerika'da bu tip eğitim programlarının sadece bir tanesinde çalışmış olanlarıdır. Ondan evvelki ve sonraki programlarda çalışmış daha birçok Türkler vardır. Bu vatandaşlarımızı toptan CIA ile işbirliği yapıyorlar töhmeti altına sokmak haksız bir davranıştır, çünkü aralarında Türkiye'nin bağımsızlık ve antiemperyalizm mücadelesini ta Amerika'da yürütenler de vardır.»

İşte barış gönüllülerinin içyüzü

Barış gönüllülerini yetiştiren Türkiye vatandaşı Bay Loğoğlu ne derse desin, işte, Türkiye'deki barış gönüllülerinden üçü, Joseph Holzer, Sharon Buckley ve Walt Ruehling, 26 Kasım tarihinde Türkiye'deki Barış Gönüllüleri müdürlüğü'ne bir mektup göndererek, kendilerinin «Amerikan militarizminin güleryüzlü ticaretinin, emperyalizmin, materyalizmin ve ırkçılığın bir parçası» olduklarını bildirmişler, «Bundan böyle vicdanen bu alanda hizmet edemeyeceklerini bildirerek istifa etmişlerdir. Yukarıdaki klişede, bu konudaki haberlerin yayınlandığı Cumhuriyet ve Akşam gazetelerinin kupürleri görülmektedir.

SANAT SORUŞTURMASI II

— ATAOL BEHRAMOĞLU ve ÖZKAN MERT —
«Çünkü kavganın göbeğidir benim yerim.»

"Bir Toplumun Varlığı Sanatıyla Belirginleşir„

Osman S. AROLAT

● *Geçen hafta görüşlerini yayınlamağa başladığımız Ataol Behramoğlu, Süreyya Berfe, Özkan Mert ve İsmet Özel'in bu hafta da sanatın devrimci işlevi konusundaki görüşlerini sunuyoruz. Böylece yakında «Halkın Dostları» dergisiyle kavgalarına yeni bir güç kazandıracak olan genç şairlerin, eski kuşaklardan asıl ayrıldıkları noktaları daha belirginleştiriyoruz.*

● **Şimdiye kadar söylenenleri toparlarsak, şöyle bir sonuç ortaya çıkıyor: Türkiye'deki devrim hareketine paralel olarak devrimci bir sanatın geliştirilmesi gereklidir. Bir devrim hareketi sanatsız düşünülemez. Ben bu konuyu biraz daha derinleştirmekte yarar görüyorum.**

Özel: Bu konu sanırım ki, oldukça açıktır. Bir toplumun varlığı o toplumun sanatıyla belirginleşir. Ve elbet devrimci hareketlerin hız kazandığı bir toplumda devrimci edebiyat ve sanat da alanını genişletecektir.

Ben daha çok sanat-propaganda, ya da daha doğru bir deyişle, sanat-ajitasyon (uyarı, kışkırtma) ilişkisine değinmek istiyorum.

Ben kendi payıma ajitasyon gereğini duyan bir şairim. Ama benim sözünü ettiğim günde ilk anlamda bir ajitasyon değildir. Yani benim önem verdiğim şey insanları falan köprünün uçurulmasına, falan fabrikanın işgaline kışkırtmak değildir. Bu tür yazıları kınamıyorum, ama benim ajitasyon derken anladığım şey şudur:

— Devrimin öncü kesimlerini belli bir duyarlığa itmek

— Onları duygularında terbiye etmek.

— Onları diri tutmak.

Bizi kaygılandıran şeyler, günlük politikanın durmadan değişen sorunları olmamalıdır. Bizler sanatçı kişiler olarak, insanları insan varlığının olumlu değerleriyle kaynaşık kılmak; başka bir deyişle onları hayat karşısında uyanık kılmakla yükümlüyüz.

● **Konuşan bütün arkadaşlar, sanatçının gündelik kaygular, anlık etkiler peşinde koşan kişi olmadığında birleşiyorlar. 1960'tan sonra Türkiye'de büyük değişiklikler olduğunu, 1950-60 arasında egemen olan sanat anlayışının artık yıkılması gerektiğini belirtelerek bu günün devrimci sanatçısının devrimciyi şematik olmaktan, kuru olmaktan kurtarıp onu devrimci bir bütünlüğe ulaştırmakla yükümlü olduğunda birleşiyorlar.**

Behramoğlu: Arolat iyi özetledi. Biz gerici sanata karşı mücadele ederken, toplumculuğun yanlış anlaşılma biçimlerine karşı çıkacağız. Sanatın en önemli özelliği, insanı derinliğine bilinçlendirmesidir. Sanatçı, toplumcu kaygılarla da olsa, sanatın bu temel özelliğini kavramazsa, günlük kaygıların, günlük politik dalgalanmaların adamı olursa, haftada bir şiir yazmak gibi gülünç durumlara düşer. Biz eğer bugün toplumcuysak, bu biraz da eskiden okuduğumuz yazarların bilinçlerimizde bıraktığı derin etkilerin sonucudur. Sanatın uzun süreli, derinliğine bir etkisi vardır. Yalnızca bugünü anlatmakla değil gelecek kuşakları hazırlamakla da yükümlüyüz.

Mert: Devrimci sanatın görevi, insanları hayatın bütünlüğü içinde kavramak, onlara bir yönüyle değil bütün yönleriyle devrimci olmanın yollarını göstermektir.

İçinde başkaldırma taşımayan şiir olmaz. Bizim şiirimiz içinde halkı özgürlüğe karşı ajite etmek isteğini taşımaktadır. Bizler şiirlerimizle devrimcilere yalnız olmadıklarını hatırlatmak, onlara güç vermek isteyen şairleriz. Ama bunu yaparken öteki arkadaşlarımın da belirttikleri gibi, bizi etkileyen günlük kaygular değil, devrimci teori ve pratiğin geniş perspektifleridir.

Berfe: Yeryüzünde sınıfların ortaya çıkışıyla birlikte sanat alanı bölünmüştür. Her sınıf kendi sanatını oluşturmaya başlamıştır. Bu çağa gelene kadar aradaki ayrım iyiden iyiye ortaya çıkmıştır. Türkiye'de de durum aynıdır. Ama sınıflar arasında kesin ayrılıklar olmadığı için sanat alanında da durum yüzde yüz bir kesinlikte değildir. Nice şiirler yıllarca devrimci diye nitelendirilmiş, sonunda son yıllardaki bilinçlenmeyle güzel söz yığınından öteye gidemediği anlaşılmıştır. Ece Ayhan'ın şiirlerine marksist diyenler bile çıkıyor. Diyeceğim her tabakanın, sınıfın sanatı vardır. «Sanat bütün insanlığın malıdır» gibi hümanist görüşlere katılmıyorum. İyi sanat, doğru sanat, haklı sanat ve asıl sanat halkların sanatıdır. Bugünün burjuva sanatı varlığını halk sanatından çaldığı, kopye ettiği yanlara borçludur.

Sanat elbette bayağı bir propaganda aracı değildir. Sanat, ne kadar propagandaya yaklaşırsa o kadar yitirir değerinden. Ama bu sanat için boş sözler edecek, demek değildir. Onun propagandası bir uyarma, diretme, eğitme, yön gösterme sayılır. Propagandayı bu anlamda anlıyorsak, sanat propaganda yapacaktır ve yapmalıdır.

Devrimle sanat arasındaki ilişkiyi de şöyle anlıyorum: İkisi arasında dolaylı değil, doğrudan bir bağ vardır. Dünyadaki her devrime sanatçıların iyi kötü katkıları olması bunu gösterir. Bir an devrimle sanat arasında sıkı bir ilişki bulunmadığını düşünelim. Neruda'yı Eluard'ı, Prevert'i, Yevtuçenko'yu, Lorca'yı, Alberti'yi, N. Hikmet'i, Brecht'i ve şu dakikada aklıma gelmeyen diğer şairleri nereye oturtacağız? Kısacası devrimin, yani sosyalist devrimin, sanatla yakından ilgili olduğuna, onsuz kuru ve cılız kalacağına inanıyorum.

Evet. 1950-60 arası şairlerinin benim üzerimde etkileri oldu.

Bir devrimcinin dünyaya söyledikleri

Açıyorum bağrımı dünyaya
Gözlerim uykusuz ayaklarım yorgun
Bir bardak çay içebiliriz ancak
Devrimci kardeşler hazır olun
Faşistler saldırabilir gene
Önümüzde uzanıyor
Bir çiçek tarlası gibi
Işıklı ve yarına umut veren hayat
Yenilmek yok kazanacağız mutlak
Mavi kocaman göğü kucaklamak isterim
İçime genişlik ve serinlik veren
Yarin kalçalarını
Dağlardaki asi denen adamları
Belki de şimdi ölü olan adamları
Cesur ve devrimci kardeşlerimi
Ernestoları Camiloları
Ne kadar genciz
Ve dünya çok genç
Kanımız sıçrıyor göğe
En güzel şeyleri istemek hakkımız
Bahar geliyor kuşlar geliyor
Taze bir badem yedim ağacından bugün
Onyedi yaşındaki aşkımı düşündüm
Kırlarda koştum yuvarlandım
Ve hayat ne kadar kısa sevgilim
Seni bile tanımıyorum daha
Aptal ve paralı bir adamla evlisin belki de
Oysa yüreği beyaz bir güvercin olan
Adamlar yaşıyor dünyada
Günde yirmidört saat
Silah kullanmasını öğreniyorlar
Bir rüya görüyorlar
Spartaküs'ün de Bedrettin'in de
Gördüğü rüyayı
İnsanların yüreği yanıyorsa eğer
Kor gibi
Bilinçleri bileniyorsa
Keskin bir bıçak gibi
Bir gerçek var demektir ortada
Elbette korkacak satılık adamlar
Aşşağılık adamlar.
İnsanları Adem ile Havva'dan değil
Ekmekten yaratmanın kavgasıdır bu
Ve ben sapına kadar devrimciyim arkadaş
Sapına kadar şairim
Gerçeği ve şiiri
Bir mitiralyöz ateşi gibi
Kullanmak mesleğim

Özkan MERT

Basın: 61118/675

— YÜRÜYORUZ YENİDEN YARATILMANIN COŞKUSUYLA —
Genç şairlerin içinde bulunduğu büyüyen kalabalık

Ama o bir devreydi. Yalnız onların mı oldu. Okuyup, inceleyebildiğim kadarıyla gelmiş geçmiş bütün şairlerin etkisinde kaldım. Bu doğaldır. Ne var ki, sözü edilen 1950-60 arası şairlerinden daha çok etkilenmiş olabilirim. Bunun derecesini saptamak benim işim değil. Zaten, ben geçmiş şiirin tümüne karşı çıkmıyorum. Halk şiirinden bu yana ne kadar dönem, evre varsa hepsini kendi eleğimizden geçirip değerlendirmek ve öğrenmekten yanayım. Körü körüne bir inkar herşeyi yok eder. Şimdiye kadar inkar yerine ayıklama yolunu tuttum. Yine aynı şekilde davranacağım. Türk şiirini iyi bilmeyen insan, onu aşamaz. Bırakın aşmayı şair olamaz.

N. Hikmet, Ahmet Arif, Ceyhun Atuf Kansu ve arkadaşlarım dışında kalan her şaire karşıyım. Yanlış anlaşılmasın saydığım adlar dışında çok iyi şiirler yazan, eline su dökemeyeceğim ustalar var. Bunları yok saymıyorum. Ama iyi şiir, ustaca yazılmış şiir, inceliklerle dolu şiir yazmak v.s. bugün bir erdem sayılmaz. Aşk, umutsuzluk, ölüm ve tabiat şiirleri yazılacaktır. Ancak bu tür konuları bile devrimci bir perspektivden görmek gerekir. Böyle bir zorunluluk mu var? Var elbet. Bu zorunluluğu duymak gelecekteki bağımsız ve sosyalist Türkiye'ye ihanet etmek demektir. Gelecek şöyle dursun, bu günkü kanlı mücadeleye bir bakıma engel olmak demektir. Bu zorunluluğu duymayan her sanatçı benim için ölmüştür. Sanıyorum biz bu tiplerle hesaplaşacağız. Ya biz haklıyız ya onlar haklı. Bu durum aydınlığa kavuşturulmalıdır. Her alanda cepheler belli oldu, sanat ve edebiyatta da belli olsun istiyoruz. Hareketimiz bu yönden de bir görev yükleniyor.

● **Bazı genç arkadaşlar, hem devrim hareketi içinde etkinliği olan bazı genç arkadaşlar, sanatın gerekli olmadığı gibi bir görüş ileri sürüyorlar bu konuda ne dersiniz?**

Mert: Şimdi burada sanatın gerekliliğini belirtmeye ihtiyaç bile duymuyorum. Sanatın gereksizliğini ileri sürmek saçma sapan bir düşünce olmaktan öteye geçemez.

Ama burjuva sanatçıları bugün Türkiye'li okuyucuyu sanattan soğutmuşlardır. Yıllar yılı yazdıkları şiiri, okuyucuya devrimci şiirmiş gibi yutturmaya çalıştılar. Sonuçta okuyucu sanata karşı yabancılaştı. Giderek, işin, sanat gereksizdir'e kadar götürülmesinin başlıca nedeni budur.

Türkiye halkı sadece sanata karşı değil, herşeye karşı da yabancılaşmış durumdadır. Bizim çıkışımızın asıl nedeni, bu yabancılaşmaya ve bu yabancılaşmayı doğuran başlıca etmenlere, en başta da gerici sanata karşı sürekli bir taarruza geçmek gerekliliğidir.

Behramoğlu: Sanatın gerekli mi yoksa gereksiz mi oluşu sorunu, bizim irademize kararımıza bağlı birşey olarak düşünülemez. Halk bütün yaşantısını sanatla ifade eder. Oğlu askere giden ana bunun türküsünü yakar, kocası ölen kadın bunun ağıtını söyler, âşık olan delikanlı duygularını şiire döker, düğünlerde söylenen türküler anlatılan masallar vardır... Şimdi gereksiz mi sayacağız bütün bunları? Ya da gereksiz saymak bizim elimizde midir?

19 uncu yüzyıl Rus edebiyatını düşünün. Bu edebiyat olmaksızın 20 nci yüzyıl Rus devrimini düşünmek mümkün müdür? Kuşaklar boyu devrimciler yaratan, onları eğiten bir edebiyattır bu.

Tabii bazı arkadaşlarda sanata karşı bir tepki doğuran şey, Özkan'ın belirttiği gibi bugün hâlâ egemenliklerini sürdüren «sanatçıların» Türkiye'deki devrimci mücadeleye pasif tutum takınmalarıdır. Biz bu pasif tutuma karşı tepkiyiz. Yeni şartların, devrimci mücadelenin bir sonucuyuz. Bu gün şiirlerimiz teksir edilerek genç arkadaşlarımızın cephelerinde taşınabiliyor. Toplum polisi nezarethanesinin duvarlarına bizden mısralar yazılabiliyor. Mitinglerde gençlik forumlarında bizden şiirler okunabiliyor. Aslında ben bugünkü devrimci genc arkadaşların ileri bir duyarlık düzeyinde olduklarını, onların sanata büyük değer verdiklerini görüyorum. Onların şairleri olarak mitinglerde, boykotlarda, bütün devrimci hareketlerde onlarla birlikte, omuz omuza döğüşüyoruz. Edebiyatçı olarak sanat alanında girişeceğimiz mücadele de, aslında devrimci hareketin bir parçası olacaktır.

Berfe: Bugünün genç kuşakları iyi, dürüst, sağlam bir edebiyata kavuşmanın özlemi içindedirler. Bizler de böyle bir edebiyatın kurulmasında gücümüzün yettiği ölçüde katkıda bulunmak istiyoruz.

Bu konuda bizim için en tükenmez, en bereketli kaynak halkın kendisi olacaktır. Halkın devrimci geleneklerini, yeteneklerini iyi anlamak, onlara yönelmek ve onları yeni bir canlılıkla ifade etmek gerekir.

Bugüne kadar bunun tersi yapıldı. Halkın değerlerine sırt çevrildi. Masa başı edebiyatıyla yetinildi. Biz bu anlayışa karşı çıkıyoruz. Bize katılan arkadaşlar olacak. Böylece edebiyatımıza yeni bir güç, taze bir soluk kazandıracağız.

Gelecek hafta:
SAVAŞIMIZA BAŞLARKEN

●

Yenidünya Oyuncuları adı ile kurulan devrimci bir tiyatro topluluğu 15 - Kasım cumartesi günü perdesini İstanbul'da Aksaray TÖS salonunda açmıştır. Topluluk Andre Malraux'ın «Umut» romanından oyunlaştırılan bir bölüm ile Brecht'in «Carrar Ananın silahları» oyunlarından meydana gelen bir uygulamayı seyirciye sunmaktadır. Cuma ve Cumartesi günleri oynanan bu oyundan sonra getirilen mesaj üzerine seyircilerin de katıldığı forumlar düzenlenmektedir.

●

Bazı sağcı yazarlar da Ortak Pazar'a karşı

TÜRKİYE'nin ekonomik bağımlılığını ve sömürge dönemini resmen başlatacak olan Ortak Pazar Geçiş dönemi, sol yazarlar arasında olduğu gibi, belki de onlardan fazla, aşırı sağcı olarak bilinen yazarlarda da büyük tepki yaratmıştır.

Örneğin Tercüman Gazetesi'nde Ahmet Kabaklı, **«Ortak Pazar Dedikleri»** başlıklı yazısında tepkisini şöyle dile getirmiştir:

«Altılar denilen Avrupalı dostlardan yeni bir «kazık yemek» ihtimali, içimize büyük endişe vermektedir. Çünkü Ortak Pazar, Avrupalılar hesabına açık bir menfaat pazarıdır. Büyük sanayi ülkesi olma rüyaları gören Türkiyemiz, atılacak tedbirsiz adımla bu rüyadan pek zamansız uyanmak zorunda kalabilir. Şimdiye kadar sınai tesislerimizi tek tek baltalamakta olan sinsi faaliyetin bu Ortak Pazar'la büsbütün teşkilatlanarak üstümüze çullanması beklenemez mi? Zira bugüne kadar olanları hep biliriz: Türkiye'de makina ve motor imal edecek bir fabrika kuruldu veya iktisadımıza çok yararlı bir madde imal olundu muydu... Avrupalı büyük şirket ve fabrikaların bizdeki işbirlikçisi olan, çoğu gayrimilli ithalat kurtları, nereden bulurlarsa, yönünü bulurlar; bürokrasiye hülûl eder, kotasını ayarlarlar ve: Ne hikmet ise o motordan, o maddeden piyasayı doldurup taşıracak kadar (tabii çok daha ucuz fiyatla) ithal ederler. Kısacası o fabrikayı, o imalatı söndürmenin yolunu bulurlar. Şimdi korkarım ki, Ortak Pazar bu usulü resmileştirecek, bizde gelişmesi mümkün, fakat zor olan her sanayiin bütün mamulleri daha bismillahında iken ve gümrüksüz, ucuz fiyatla piyasamızı dolduracak. Geçenlerde bize nasihatçı gönderilen Bay Noel'in «alarm zilleri» bu yılın Noel aldatmacası olmasın!»

Ümmetçi sağın en fanatik gazetelerinden biri olan Bizim Anadolu'da da Necdet Sevinç, **«İkinci Sevr'e de imzayı bastık»** başlığı altında şunları yazmıştır:

«Cumhuriyetin 46. yılında, Türkiye ikinci bir Sevr anlaşmasına imza basmış ve sanki şu güne kadar iliklerimize, kılcal damarlarımıza kadar sömürüldüğümüz yetmiyormuş gibi, emperyalizme yeni bir davetiye çıkarılmıştır. Ortak Pazar'ın bir katolik birliği veya mason enternasyonali olduğu yolunda milliyetçi çevreler hükümeti müteaddit defa uyarmışlarsa da, Ankara'ya, dünya katoliklerinin lider önünde el bağlayanlar ve mason localarında fişi bulunanlar hakim olduğu için bu uyarmalara kulak veren olmamıştır. Bu gayrimilli zihniyet devam ettiği takdirde, Türkiye 12 yıl sonra Birleşik Katolik Devletleri'nin açık pazarı olmak durumundan kurtulamayacaktır.»

Beyin Yıkama

Sağ ve sol basın'da Ortak Pazar'a yer yer muhalif görülürken, yüksek tiraj gazeteleri, Avrupa sermayedar çevreleriyle entegre olmanın zevki içinde şimdiden hazırlıklar yapmaktadırlar. Zira Türkiye Ortak Pazar'a girdikten sonra yurda düşük gümrükle sokulacak Avrupa mallarını vatandaşlara satabilmek için gazetelere çarşaf çarşaf reklamlar verilecek, Bâbıâli'de servetler üstüne servetler yığılacaktır. Bu açık pazar dönemine hazır olmak için örneğin Veb-Ofset Grubu, yoğun bir reklamcılık kampanyasına girişmiştir. Bu maksatla haftada bir ofset baskılı bir «REKLAM» Gazetesi de yayınlanmağa başlamıştır. İşadamlarana hitab eden REKLAM Gazetesi'nde yayınlanan bir yazıyı, bu serbest ticaret ve açık rekabet sistemi içinde nasıl bir tüketim ekonomisi yaratıldığını, insanların nasıl şartlandırıldığını ve konformizme sürüklendiğini ortaya koymak bakımından özetleyerek alıyoruz.

Nihat Güvenal imzasiyle, kapitalistlere tavsiyeler mahiyetinde yazılan yazıda şöyle denilmektedir:

«Reklamda en önemli husus, alıcıya satmak istediğiniz malın niçin kendisi için faydalı olduğunun izahıdır. Bu konuda cezbedici faktörlerin göz önünde tutulması ve bunlara istinaden reklamların muhtevalarının tayini çok olumlu sonuçlar sağlar. Reklam temel arzulara cevap vermelidir. Psikoloji yönünden bu temel arzular şöyle sıralandırılmıştır:

«1 — Nefsi koruma arzusu (yemek, içmek, münasip bir meskende barınmak v.b.)

«2 — Cinsi arzular.

«3 — Konfor ve rahat etmek arzusu,

«4 — Tehlikeden korunmuş olmak arzusu,

«5 — Yuva kurmak arzusu,

«6 — Eğlenmek arzusu,

«7 — Sosyal münasebetler kurmak arzusu,

«8 — Orijinal ve acaip şeylere karşı merakını tatmin etmek arzusu,

«9 — İtiyadlarını terketmemek arzusu,

«10 — Mülkiyet arzusu.»

Bir yandan radyolardan, bir yandan gazetelerden ve büyük bir ihtimalle çok yakında da televizyondan böylesine bir beyin yıkamaya tabi tutulacak olan kitlelerin nasıl şartlandırılacaklarını tahmin etmek hiç de zor değildir.

Ve Doğu Pazarı

İktidar bir yandan böyle bir entegrasyonun hazırlıklarını yaparken, öte yandan yine ticaret amacıyla sosyalist ülkelerle ilişkileri de ihmal etmemektedir. Tüccarlar **«Çin Pazarı»**nı elde etmek için kampanya açarlarken (!), devlet ricali de sık sık Sovyetler Birliği'ni ziyaret ederek yeni iş ve ticaret imkanları sağlamaya çalışmaktadırlar. Cumhurbaşkanı Sunay'ın önceki hafta Sovyetler Birliği'ne yaptığı ziyaret bu bakımdan hayli geliştirici olmuştur. İşin ticari tarafı bir yana, bu ziyaretin izlenimleri çeşitli gazetelerde çeşitli zaviyelerden yansıtılmıştır. Fakat bizce en ilgi çekici olanı, Bayan Sunay'ın gezi izlenimleridir. Akşam Gazetesi'ne verdiği demeçte Sovyetler hakkında **«övgü»** derecesine varacak ifadeler kullanmıştır. Bir sosyalist *yazarın* kullanması halinde 142. maddeden derhal soruşturma açılması kuvvetle muhtemel bulunan bu izlenimlerden, iki parçayı cumhurbaşkanının eşinin ağzından hiçbir mütalaa katmadan aynen alıyoruz:

«Bütün gördüklerimden sonra şunu söyleyebilirim ki, Ruslar sanatta çok ileri bir millet. Sovyetler Birliği sanatın her dalında başarılar sağlamış, üstünlükler göstermiş bir ülke.

«Gördüğüm kadarı ile Sovyetler Birliği'nde kadın erkek herkes barış istiyor. Hepsi savaşa karşılar. Kadınlar barışı korumaya özel bir gayret sarfediyorlar. Savaşı önlemek için ellerinden gelen her şeyi yapmaya azmetmişler.»

Ve bunları okuduktan sonra insanın Bayan Sunay'a soracağı geliyor: **«Öyleyse, Sovyet saldırısından korunmak bahanesiyle NATO emrinde milyarların harcanması niye?..»**

Sıkmabaş'ın korktuğu başına geldi!

O gün Anadolu'nun ücra köşelerinin birinden gelmiş mestûre iki hanım misafir bulunmaktaydı. Bacaklarında kalın siyah çoraplar vardı. Topuklarına kadar uzun giyinmişlerdi. Bu mü'mine kardeşlerimiz, bizim kalın bej renkli çoraplarımıza dahi ters ters, içerleyerek bakmaktaydılar. Bu hanımların daha ileriye gideceklerinden korkuyordum. Nitekim, korktuğum başıma geldi. Hanımlardan biri sinirli bir şekilde yüksek sesle ortaya bağırdı: «İstanbul hanımları! Siyah çorap giymediğiniz için bacaklarınızın cehennem kütüğü olacağını bilmiyor musunuz? Bu çoraplarla kıldığınız namazların, yaptığınız ibadetlerin hiçbiri kabul olmaz!...»

ŞULE YÜKSEL ŞENLER
(Bugün - 1.12.1969)

haftanın karikatürü

26 Milyon özel teşebbüs!

Başbakan Süleyman Demirel'in Ege Ekspres Gazetesi'ne verdiği demeçten:

«Türkiye şartları içerisinde özel teşebbüs dediğiniz zaman bir avuç müteşebbisten ibaret değildir özel teşebbüs. Türkiye'de fırsatlar herkese açıktır. Özel sektör denildiği zaman, kamu idaresinin dışında kalan vatandaşlar anlaşılmalıdır. Kamu idaresinde bugün 750 bine yakın vatandaşımız çalışır ve bunlar aileleriyle beraber dört milyon eder. Bir buçuk milyon kadar da işçimiz çalışır, dört milyon da bu eder aileleriyle birlikte... Demek ki, sekiz milyon... Otuzdört milyonluk Türkiye'de geriye yirmialtı milyon Türk vatandaşı kalıyor. Bu yirmialtı milyon Türk vatandaşı, hepsi özel sektördür. Ga*yet tabii ki, buna ehemmiyet vereceğiz.*

(DÜNYA - 1.12.1969)

ANT'IN NOTU: 26 milyon özel teşebbüs vatandaşımızın, özel sektöre tanınan banka kredilerinden, imtiyazlardan, vurgunlardan yararlanmak üzere pulsuz bir dilekçe ile Süleyman Bey'e başvurmaları önemle duyurulur.

Altın yaldızlı çerçeveli milliyetçilik

Türk milliyetçiliği muhtevasını bulmuş, ve altın yaldızlı çerçevesinin içine gerçeğin resmini oturtmuştur:

Türk milliyetçiliği, milli bilinci yokeden ortaçağ feodal kalıntılarını, aşiret ilişkilerini, Ümmetçilik akımlarını temilzeyecek; yabancı devlete göbeğinden bağlı kompradorları tasfiye edecek; MİLLET SİNESİNDEKİ SINIFLAŞMA EYLEMİNİ YOKEDECEK; milleti halk, ve halkı millet yapacak, bağımsızlığı gerçekleştirecektir.

Bunun dışında milliyetçilik lâfı, lâf değil, lâfı güzâftır.

İLHAN SELÇUK
(Cumhuriyet - 1.11.1969)

ANT'IN NOTU: Sayın İlhan Selçuk'un altın yaldızlı çerçeve içinde sunduğu milliyetçiliğin, sınıflaşma eylemini nasıl ve hangi metodlarla yokedeceğini doğrusu merak ettik. Bu konuda Mussolini'nin, Hitler'in, Franco'nun, Salazar'ın gerçekten ilgi çekici deneyleri vardır. Bizim tek parti döneminde de sınıflaşma eylemine karşı elhak oldukça başarılı metodlar uygulanmıştır. Sayın Selçuk, oldu olacak, bu metodları da açıklamalıdır. Aksi halde, altın yaldızlı çerçeve içindeki tablo hayli noksan kalacaktır.

ANT ● Haftalık Dergi ● Kurucuları: YAŞAR KEMAL, FETHİ NACI, DOĞAN ÖZGÜDEN ● Sahibi ve Genel Yayın Müdürü: DOĞAN ÖZGÜDEN ● Sorumlu Müdürü: OSMAN S. AROLAT ● Teknik Sekreter: İNCİ ÖZGÜDEN ● İdare Yeri: CAĞALOĞLU, Başmusahip Sok. Tan Apt. 10/11 - İSTANBUL ● Tel.: 27 81 09 ● P. K. 934 — Sirkeci - İSTANBUL ● Dizgi ve Tertip: ES - İN MATBAASI ● Baskı: VATAN MATBAASI

● Taşra Dağıtımı: HÜRRİYET DAĞITIM A. Ş. — Cağaloğlu - İstanbul, Tel.: 27 38 54 ● İstanbul Dağıtımı: FUAT BÜTE - Ankara Cad. 84 - İSTANBUL. Tel.: 27 89 49 ● Abone Şartları: Yıllık 44 Lira. Altı Aylık 22 Lira. Üç Aylık 11 Lira ● İlan: Santimi 25 Lira; Yayın ilanları yüzde 50 indirimlidir ● Tam sayfa yayın ilanları 1500, yarım sayfa 800 Lira'dır ● Küçük yayın ilanları kelimesi 75 Kuruş'tan kabul edilmektedir.